

Nem lesznek többé indokolatlan fakivágások és szakszerűtlen beavatkozások!

Elkezdtek a fák metszését Marosvásárhelyen

Fotó: Nagy Tibor

A Nicolae Bălcescu lakónegyedben kezdte meg nemrég a fák metszését Marosvásárhelyen a városi virágkertészet. Dániel Lajos kertészmérnök, a virágkertészet vezetésével ideiglenesen megbízott igazgató lapunknak elmondta, egyelőre két, saját szakembercsapattal végzik a fák metszését, és minden esetben szakszerűen, a növényvédelmi előírásokat szem előtt tartva járnak el, ugyanakkor a munkálatot követően a

legrövidebb időn belül elszállítják a levágott ágakat, így nem fordulnak majd elő az előző években a lakók felháborodását kiváltó helyzetek, amikor hetekig az út szélén hagyták a vágásból származó hulladékot.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

32 elektromos autóbust kap Marosvásárhely

A Fejlesztési és Közmunkaügyi Minisztérium lezárta azt a közbeszerzést, amelynek eredményeképpen 131 elektromos autóbust vásárolnak hét város részére.

2.

130 éve született az első magyar pilótanő

Százharminc éve, 1891. január 13-án született Steinschneider Lilly, Magyarország és az Osztrák-Magyar Monarchia első pilótanője.

15.

Mintha párhuzamos valóságban élnének

A Minority SafePack az utóbbi két évtized legfontosabb kisebbségvédelmi kezdeményezése. Rendelkezései az anyanyelvhasználat, a kultúra, a regionális támogatások és a média területeire is kiterjednek.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Oltott káosz

Benedek István

Ha rövid a kardod, told meg egy lépéssel – tartja a régi közmondás, amelyet valószínűleg a kormányzatban is ismernek és alkalmaznak. Ha még nem lett volna elég kaotikus az oltáshelyzet a mifelénk megszokott számítógépes és egyéb szervezési komplikációk miatt, a kormány szerdán még ki is bővítette az oltáskampány második szakaszának jogosultjait. Elvégre úgy lehet a helyzetet a tökéletességre törekedve összekuszálni, hogy menet közben módosítják a szabályokat.

A vírus helyzettel kapcsolatos tavalyi fejtelten kormányzati kommunikációhoz képest az új évben annyi előrelépés történt, hogy a közszereplők most igyekeznek példamutatással rávenni az embereket arra, hogy oltassák be magukat, ami a járvány elleni védekezés szempontjából jó is lenne. Csakhogy a pozitív erőfeszítés a kapkodás miatt a visszajára fordulhat, mert ha a közvélemény azt érzékeli, hogy a döntéshozók nem urai a helyzetnek, az csak rombolja a védelmi intézkedésekkel szembeni bizalmat. És ez csak a járvány elhúzódásának jó, ami emberéletekbe kerül.

Semmi nem indokolja ezt a kapkodást, mivel a mostani helyzet távolról sem hasonlít az egy évvel ezelőttihez, amikor a vírus még csak távol pusztított, és legfeljebb találgatni lehetett, hogy mi következik. Azzal szemben most már hónapok óta készül(het)tek az oltáskampányra, amíg a gyógyszergyártók az oltóanyag fejlesztésén

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

22., péntek

A Nap kel
7 óra 57 perckor,
lenyugszik
17 óra 11 perckor.
Az év 22. napja,
hátravan 343 nap.

IDŐJÁRÁS

Változékony idő

Hőmérséklet:
max. 7 °C
min. 1 °C

Joker
LOTO
40
LOTO

Isten éltesse!

Ma VINCE és ARTÚR, holnap ZELMA és RAJMUND napja.
ZELMA: vagy a Salome arab formájából, vagy a német Salome és Anselma becézéséből önállósult. Jelentése az első esetben Sion békéje.
RAJMUND: germán eredetű, jelentése: okos védő.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. január 21.

1 EUR	4,8738
1 USD	4,0148
100 HUF	1,3641
1 g ARANY	241,5144

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

41, 25, 13, 8, 31 + 13 **NOROC PLUS:** 0, 3, 7, 5, 0, 0
4; 22; 5; 40; 9; 21 **SUPERNOROC:** 6, 3, 7, 3, 7, 3
26, 1, 28, 12, 49, 24 **NOROC:** 7, 9, 0, 7, 6, 5, 1

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Vasárnapig ökumenikus imahét az ETV-ben

Az idei ökumenikus imahét vasárnap zárul. A járványra való tekintettel a gyülekezetek tagjai nem lehetnek jelen a templomokban, ezért az istentiszteleteket az Erdélyi Magyar Televízió közvetíti, hétköznaponként 16.30 órától, vasárnap 11 órától. Igehirdetés után az istentiszteleteket feltöltik az ETV YouTube-csatornájára is. A következőkben január 22-én, pénteken Csenteri Levente, a meggyesfalvi református egyházközség elnöke, 23-án, szombaton Mihalkov Ferenc jezsuita szerzetes, 24-én Lakatos Péter, a Kistemplom református lelkesze hirdeti Isten ígését. Az imahét alapigéje: „Maradjatok meg szeretetemben, és sok gyümölcsöt teremtek” (Jn 15,5-9).

Minden hónap utolsó szombatján is fogadják a véradókat

A Marosvásárhelyi Regionális Vértranszfúziós Központ hétvégén is lehetőséget ad a véradásra azoknak is, akik hétköznapokon munkájuk miatt nem tudnak elmenni a vérközpontba. Az intézmény közösségi oldalán közzétett felhívás szerint minden hónap utolsó szombatján, azaz január 30-án, február 27-én, valamint március 27-én 9-12 óra között várják a donorokat.

Az Önök véleménye számít! – szociológiai kérdőív

Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala felkéri a lakosságot, vegyen részt a város védett épített övezetei problémáinak beazonosításában, valamint a szükséges beavatkozások meghatározásában. Mindezt megtehetik a 16. életévüket betöltött megyeszékhelyi lakosok, ha kitöltik a Marosvásárhelyi védett épített övezeteire vonatkozó kérdőívet (<https://www.surveymonkey.com/r/PUZZCPTarguMures>), amely február 3-ig online lesz elérhető. Marosvásárhelyi védett épített övezetét a parcellázás, az utcahálózat, az épületek építészeti-urbanisztikai értéke, az övezet közterületeinek, valamint a meglévő rendeltetések szempontjából nagyfokú komplexitás jellemzi. Az övezeti terv révén biztosítják az integrált fejlesztés koordinálását.

Üdvözlés a jövőből – rajzverseny

A Transylvania Trust rajzversenyt hirdet a jó rajzkészséggel és fantáziával rendelkezők számára s azoknak, akik kíváncsiak a bonchidai Bánffy-kastély történetére. A résztvevőknek egy olyan rajzzal kell benevezniük, amely a kastély 2042-es évi képzőművelési arculatát ábrázolja. Beküldési határidő: január 31. A verseny részletei: <https://tinyurl.com/yy23x9av>

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

A fejlesztési minisztériumnál lezárult a közbeszerzés 32 elektromos autóbust kap Marosvásárhely

A Fejlesztési és Közmunkaügyi Minisztérium lezárta azt a közbeszerzést, amelynek eredményeképpen 131 elektromos autóbust vásárolnak hét város részére. Marosvásárhely mellett a többi között Nagyszeben, Máramarossziget, Pitești kap elektromos meghajtású járműveket.

Antalfi Imola

Illusztráció

A 12 méter hosszú, alacsony padlójú, korszerű, környezetkímélő autóbuszok beszerzésére kiírt licitet a Solaris Bus&Coach lengyel gyártó nyerte meg. A közbeszerzési eljárással kapcsolatban a liciten részt vevő cégek nem tettek le óvást a határidőn belül, így a fent említett lengyel vállalattal köt szerződést a minisztérium. A 131 autóbusz megvásárlását a 2014–2020-

as regionális operatív program pénzalapjából finanszírozzák.

A Solaris Bus&Coach Marosvásárhely részére 32 elektromos buszt, 32 lassú, valamint 10 gyorstöltő állomást szállít le, a szerződés értéke közel 82 millió lej. A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal kommunikációs osztályának tájékoztatása szerint a szerződés aláírására az elkövetkező napokban kerül sor, az önkormányzat a lengyel cég képviselőit is várja, akikkel egyeztet a járművek leszállításáról.

A légszennyezés csökkentése, a levegő minőségének javulása fontos cél, a szóban forgó szerződés mellett Marosvásárhely esetében még folyamatban van további korszerű tömegszállítási járművek közbeszerzése. Az önkormányzat további tíz, szintén elektromos, 10 méteres városi buszt, valamint 38 hibrid (dízel-elektromos meghajtású) autóbust vásárolna.

Marosvásárhelyen jelenleg 83 autóbust üzemeltet a Közszállítási Vállalat – tájékoztatott a városháza kommunikációs osztálya.

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Január 22., péntek:

- * 17.00 óra, DigiSport 1: Chindia Târgoviște – Academica Clinceni (1. liga, 18. forduló)
- * 20.00 óra, DigiSport 1: Bukaresti FCSB – FC Voluntari (1. liga, 18. forduló)

Január 23., szombat:

- * 12.30 óra, DigiSport 1: Sepsiszentgyörgyi Seps OSK – Gyurgyevói Astra (1. liga, 18. forduló)
- * 15.30 óra, M4 Sport+: Kisvárdai Master Good – Mezőkövesd Zsóry FC (NB I, 17. forduló)
- * 16.30 óra, DigiSport 1: Aradi UTA – FC Argeș Pitești (1. liga, 18. forduló)
- * 18.00 óra, M4 Sport+: Puskás Akadémia FC – Ferencvárosi TC (NB I, 17. forduló)
- * 20.30 óra, M4 Sport+: Újpest FC – MOL Fehérvár FC (NB I, 17. forduló)
- * 21.00 óra, DigiSport 1: Konstancai Viitorul – CSU Craiova (1. liga, 18. forduló)

Január 24., vasárnap:

- * 14.30 óra, M4 Sport+: Budafoki MTE – MTK Budapest (NB I, 17. forduló)
- * 16.45 óra, M4 Sport+: Paksi FC – DVTK (NB I, 17. forduló)
- * 18.00 óra, DigiSport 1: Medgyesi Gaz Metan – Jászvásári CSM Politehnica (1. liga, 18. forduló)
- * 19.00 óra, M4 Sport+: Budapest Honvéd – ZTE FC (NB I, 17. forduló)
- * 20.00 óra, DigiSport 1: FC Botoșani – Bukaresti Dinamo (1. liga, 18. forduló)

Január 25., hétfő:

- * 20.30 óra, DigiSport 1: Nagyszebeni Hermannstadt – Kolozsvári CFR (1. liga, 18. forduló)

Online és a pénztáraknál is lehet adót fizetni

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Adó- és Illetékügyi Igazgatósága felhívta az adófizetők figyelmét, hogy a járványra való tekintettel inkább online, a ghiseul.ro platformon fizessék be az idénre esedékes illeteket és adókat. Azon személyek, akik személyesen szeretnék törleszteni a kötelezettségeiket, személyesen is elmehetnek a pénztárakhoz. Ezek a polgármesteri hivatalban, a Tudor

negyedi Cutezanței utca 19. szám, a Bolyai utca 3. szám, a Kós Károly utca 1B szám alatt (volt Energomur), illetve a Kossuth utca 26–28. szám alatt (személynyilvántartó hivatal) található. A pénztárak naponta 8–12 óra között, délután hétfőn, szerdán és pénteken 12.30 órától 14 óráig, illetve kedden és csütörtökön 12.30 és 16 óra között tartanak nyitva.

A sípályák készen állnak

A hét közepén a Marosvásárhelyhez közeli sípályákon nagyon jó hóviszonyok voltak, hiszen 40-50 cm-es hó hullott. A sípálya-üzemeltetők Szovátán, a Havas Bucsinon, a Bucsin-tetőn, a Bogdánon arra készültek, hogy hét végén teljes gőzzel üzemeljenek. A meteorológiai előrejelzés szerint azonban enyhe idő várható, ami befolyásolhatja a pályák minőségét. Jövő héten éjszakánként ismét nulla fok alatti hőmérsékletekre lehet számítani, s ha el nem olvad a hó, akkor a vakációs szabadidőt szívesen, szánkózással lehet tölteni.

Helyesbítés

A dr. Barabás László által kiadott könyvbemutatóról szóló tudósításban a cikk szerzőjének hibájából tévesen jelent meg a kötet címe, amely helyesen így szól: *Szikonyország eltűnőben? Életmód és mentalitás, népszokás és játék Svidéken* és nem Szikonyország. A szerző ezúttal elnézést kér az érintettektől.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Merkel szerint újabb járványhullámmal fenyeget a „brit” vírusváltozat

Újabb – az eddigieknél sokkal pusztítóbb – járványhullámmal fenyeget az új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) B.1.1.7 jelzésű, „brit” változata Németországban – mondta Angela Merkel német kancellár csütörtökön Berlinben.

A kancellár rendkívüli nemzetközi sajtóértekezletén hangsúlyozta, hogy az először Nagy-Britanniában azonosított mutáció már megjelent Németországban, „és nem lehet eltüntetni”, ezért csak védekezni lehet ellene.

Mint mondta, minden eszközzel lassítani kell az eddigieknél hatszor-nyolcszor fertőzőképesebb vírusváltozat terjedését. Ezért hosszabbították és szigorították meg a járványügyi korlátozásokat, amelyek az új fertőzések és az intenzív kórházi kezelésre szoruló fertőzöttek számának csökkenése alapján igen eredményesek.

A legfontosabb feladat felgyorsítani a fertőzésszám csökkenését, hogy az új mutáció minél kevésbé tudjon szétterjedni – mondta Angela Merkel, aláhúzva, a B.1.1.7 súlyos veszélyt és új helyzetet jelent a világjárványban.

Van még ugyan némi idő megakadályozni, hogy a „brit” vírusváltozat legyen a meghatározó a különböző mutációk sorában, de nem szabad késlekedni, és az egész EU-ban egységesen kell védekezni. Ez a csütörtöki rendki-

vüli EU-csúcs egyik fő témája – ismertette a német kancellár, kiemelve, hogy a tagországi állam-, illetve kormányfőket összefogó Európai Tanácsban első alkalommal tárgyalnak a SARS-CoV-2 mutációról, és a cél egyelőre a konzultáció, nem a döntéshozatal.

Az EU-s társországokban kifejtett járványügyi erőfeszítésekkel kapcsolatban arról is szólt, hogy Németország közvetlen szomszédságában szinte mindenütt hasonló és igen szigorú korlátozások érvényesek, az viszont biztos, hogy a nem EU-tag Svájjal külön tárgyalni kell majd, és a leginkább Angliában terjedő B.1.1.7 miatt továbbra is erősen korlátozni kell az EU és a közösségből kivált Egyesült Királyság közötti személyforgalmat.

Hozzátette: amennyiben bármely szomszédos vagy más közeli ország vonatkozásában nagyon szétterjed a védekezés – például minden üzlet nyitva tart, miközben Németországban minden zárva van – legvégső esetben akár a határok lezárására is szükség lehet. Kiemelte, hogy jó együttműködésre, a védekezés összehangolására számít, de így sem lehet kizárni a határigazgatási szigorítások lehetőségét.

A kancellár egyebek között az oltási kampányról is szólt, kiemelve: kormányának az a célja, hogy Németországban

az idén véget érjen a járvány, ezért arra törekednek, hogy legkésőbb nyár végéig a bő 83 milliós lakosság minden tagjának felkínálhassák az oltás lehetőségét.

Ezzel összefüggésben elmondta, hogy Németország támogatást biztosít Oroszországnak a SARS-CoV-2 ellen Oroszországban kifejlesztett Szputnyik V oltás EU-s engedélyeztetéséhez. Mint mondta, Vlagyimir Putyin orosz elnökkel a témában folytatott megbeszélésen kiemelte, hogy a világjárvány közepette a „pillanatnyilag nagy politikai nézeteltérések” mellett is van lehetőség a humanitárius együttműködésre.

A német kormány így a vakcinákért felélő szövetségi szakhatóság, a Paul Ehrlich intézet (Paul Ehrlich Institut, Bundesinstitut für Impfstoffe und biomedizinische Arzneimittel – PEI) révén kész támogatást nyújtani ahhoz, hogy az orosz fél megszerezze az EU gyógyszerfelügyeleti hatóságának szerepét betöltő Európai Gyógyszerügynökség (EMA) engedélyt a Szputnyik V EU-s forgalmazására.

„Ha az EMA engedélyezi ezt az oltóanyagot, akkor a közös gyártásról vagy a vakcina használatáról is beszélhetünk” – mondta Angela Merkel, rámutatva, hogy Oroszország a napokban az EMA-hoz fordult a Szputnyik V engedélyeztetési eljárásának megindítása ügyében. (MTI)

Ország – világ

Közel háromezer új beteg

A legutóbbi tájékoztatás óta 2878 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában, mintegy 30 ezer teszt eredményének feldolgozása nyomán – közölte csütörtökön a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Az új esetekkel 703.776-ra nőtt a járvány eleje óta igazolt fertőzöttek száma az országban. 641.288 fertőzöttet gyógyultnak nyilvánítottak. Az elmúlt 24 órában 69, koronavírus diagnosztizált személy haláláról érkezett jelentés. A halálos áldozatok közül 64 más betegségben is szenvedett. Összesen 8068 személyt kezelnek kórházban COVID-19-cel, jelenleg 1005 személy szorult intenzív terápiás ellátásra. Románia területén 48.505 igazoltan koronavírus-fertőzött személy van otthoni, 11.348 pedig intézményi elkülönítésben. Ugyanakkor 75.834 személy van házi, 157 pedig intézményes karanténban. (Agerpres)

Az RMDSZ újabb államtitkárságjelölteket nevesített

Újabb államtitkárság- és államtitkárhelyettes-jelölteket nevezett meg az RMDSZ csütörtökön. A Szövetségi Állandó Tanács (SZÁT) a Fejlesztési, Közigazgatási és Közmunkálatokért Felelős Minisztériumba Matuz Zsoltot, a Szállításiügyi Minisztériumba Sándor Gábort javasolta államtitkárnak, a Kutatás, Innováció és Digitalizáció Minisztériumába pedig Fülöp Lórándot helyettes államtitkárnak jelölte. (MTI)

Javulnak, de továbbra is bizonytalanok a feltörekvő gazdaságok idei kilátásai

A várhatóan újból beinduló gazdasági növekedés és a gyorsuló túlbeáramlás környezetében az idén a tavalyinál jobb hitelpiaci kondíciókra számíthat a globális feltörekvő térség, de továbbra is nagyon bizonytalan, hogy a koronavírus-járvány milyen gazdasági hatásokat hagy maga után – áll a Fitch Ratings szerdán Londonban bemutatott átfogó tanulmányában. A nemzetközi hitelminősítő hangsúlyozta, hogy az általa besorolással ellátott feltörekvő gazdaságok szuverén adóminősítési mutatói meredeken romlottak tavaly. A kimutatás szerint a Fitch Ratings osztályzati listáján szereplő feltörekvő térségi országok közül 2021 elején 29-nek az állam-adós-besorolásra volt érvényben leminősítés lehetőségére utaló negatív kilátás, jöllehet 2019 végén még csak 13 feltörekvő gazdaság szuverén kötelezettségeinek osztályzati kilátása volt negatív. A hitelminősítő kiemelte azt is, hogy a besorolási listáján szereplő államadósok közül tavaly öt került törlesztési csődbe; ez éves rekord. (MTI)

Fény derülhet a Hunyadi-család származására

Fény derülhet a Hunyadi-család származására; Corvin János horvátországi sírjának feltárásával Mátyás király csontjai is azonosíthatóvá válhatnak – erről beszélt Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere a Facebook-oldalán szerdán közzétett videóban. A Magyarországi Intézet feltárása nyomán archeogenetikai vizsgálatnak vethetők alá Hunyadi Mátyás természetes fiának, Corvin Jánosnak a földi maradványai, és meghatározható lesz egy, csak férfiak között öröklődő génszakasza. Ezután már nem csak a család eredetét övező kérdésekre adható válasz, de beazonosíthatóvá válhatnak a székesfehérvári királysírban lévő csontok között Mátyás király maradványai – mondta Kásler Miklós. Így a magyar történelem egyik legnagyobb uralkodóját el lehet temetni, végre méltó nyughelyre találhat, és ott egy nemzeti kegyhely jöhet létre – tett hozzá a miniszter. (MTI)

Soron kívüli beoltása miatt lemondott a murciai egészségügyi tárcavezető

Lemondott posztjáról Manuel Villegas, Murcia tartományi kormányának egészségügyi tárcavezetője szerdán, mivel soron kívül kapta meg a koronavírus elleni védőoltást.

Az orvos végzettségű Villegas magyarázata szerint úgy értelmezte, hogy beletartozik az oltási terv első szakaszában feltüntetett egyéb egészségügyi dolgozó kategóriába.

A lemondott tanácsoshoz hasonlóan a tartományi egészségügyi tárcánál mintegy négyszáz tisztviselőt oltottak be koronavírus ellen.

Az ügy nagy felháborodást váltott ki az egészségügyi és szociális dolgozók körében, mivel a napi betegellátásban dolgozók közül még nem került mindenki sorra.

Baszkföldön két kórházvezető mondott le posztjáról, akiket annak ellenére oltottak be, hogy nem tartoznak az elsőbbséget élvező csoportokba.

Az oltási terv első szakaszában az idősebb lakói és dolgozói, ápolásra szoruló fogyatékkal élők, a betegellátás első vonalában dolgozó egészségügyi személyzet jogosult az ingyenes és önkéntes oltásra.

Salvador Illa egészségügyi miniszter szerdai bejelentése szerint a következő körben a 80 év felettiek oltását kezdik meg, várhatóan márciustól.

Spanyolországban meghaladta az egymilliót azok száma, akik megkapták az első dózist az oltóanyagból. A beérkezett vakcina 76 százalékat használták fel eddig. (MTI)

Letette hivatali esküjét az Egyesült Államok 46. elnöke

Letette hivatali esküjét Joe Biden, az Egyesült Államok 46. elnöke szerdán Washingtonban. Beiktatási beszédében hangsúlyozta: minden erejével azon lesz, hogy egyesítse a nemzetet.

A Capitolium két héttel korábbi ostroma, valamint a koronavírus-járvány miatt hozott példátlan biztonsági óvintézkedések következményeként az ilyenkor megszokott százezres tömeg helyett alig néhányan voltak Washington szívében. A hiányzó tömeget mintegy 200 ezer amerikai zászló jelképezte.

„Ma nem egy jelölt, hanem egy ügy, a demokrácia ügyének győzelme ünnepelem” – mondta beiktatási beszédében a demokrata párti vezető. „Ez a demokrácia napja, a remény, a megújulás és az eltökéltség napja” – hangsúlyozta. Újra megtanultuk, hogy a demokrácia értékes és törekény – húzta alá a 78 éves elnök, az elmúlt időszak eseményeire utalva.

A kihívások legyőzéséhez nem elég a szó, egységre van szükség – jegyezte meg. Megígérte, hogy minden amerikai elnöke lesz, és ugyanolyan elszántsággal küzd azokért, akik nem támogatják, mint azokért, akik igen.

„Egységre van szükség, hogy felvegyük a harcot az ellenségeinkkel: a dühvel, a keserőséggel, a gyűlölettel, a szélsőséggel, a törvénytelenességgel, az erőszakkal, a betegséggel, a munkanélküliséggel és a reménytelenséggel” – hangoztatta.

Beszédében Biden kitért a koronavírus-járvány okozta nehézségekre is, és arra kérte a jelenlévőket, hogy mondjanak néma imát azért a 400 ezer emberért, akik életüket veszítették a vírus okozta Covid-19 betegségben.

A nemzetközi közönségnek az elnök azt üzent: véget vet elődje – a republikánus párti Donald Trump – elszigetelődésre törekvő politikájának, és vezetése alatt Amerika újra azon lesz, hogy partnereivel együttműködve kivegye a részét a globális problémák megoldásából.

– Helyreállítjuk szövetségünket, hogy készen álljunk a jelen

és a jövő kihívásaira – ígérte. – Amerika nem pusztá erővel fogja vezetni a világot, hanem a példa erejével – tette hozzá. „Erős, megbízható partner leszünk a békében, a fejlődésben és a biztonságban” – mondta.

Biden beiktatásán Bill Clinton, George W. Bush és Barack Obama volt elnökök is megjelentek, viszont nem ment el a leköszönő Donald Trump. Ő az első amerikai elnök 1869 óta, aki nem vett részt utódja beiktatásán. Trump alelnöke, Mike Pence jelen volt a ceremónián.

Joe Biden előtt pár perccel iktatták be hivatalába a demokrata párti Kamala Harrist, az Egyesült Államok első színes bőrű női alelnökét. Kamala Harris – a hagyományoktól eltérően – Sonia Sotomayort, a legfelső bíróság első latino származású bíróját kérte fel az esketésre.

Az amerikai alkotmány 20. kiegészítése értelmében az elnökök mandátuma január 20-án helyi idő szerint délben fejeződik be, illetve kezdődik el.

A hagyományoknak megfelelően Biden istentisztelettel kezdte beiktatása napját, amelyre a Szent Máté apostolról elnevezett washingtoni katedrálisban került sor.

Judd Deere sajtótitkár-helyettes elmondta: Donald Trump a hagyományoknak megfelelően levelet hagyott utódjának, mielőtt távozott a Fehér Házból. Trump felesége, Melania szintén rövid üdvözlőlapot írt Jill Biden leendő first ladynek – értesült a CNN amerikai hírtelevízió.

Trump, aki csalásra hivatkozva megkérdőjelezte a novemberi elnökválasztás eredményét, maig nem gratulált Bidennek győzelméhez.

Donald Trump az Andrews támaszponton elmondott szerdai búcsúbeszédében megköszönte az elmúlt négy „rendkívüli évet”, és sok sikert kívánt a következő kormánynak. Megjegyezte: az alapokat lerakták, így minden lehetőség adott, hogy az új kormányzat látványos dolgokat hajtson végre. (MTI)

Oltott káosz

(Folytatás az 1. oldalról)

dolgoztak, kellett volna elég szervezőkapacitás legyen az oltás gyakorlati lebonyolításának megszervezésére. Az első szakaszban, amíg az egészségügyi személyzetet oltották be, úgy tűnt, kézben tartják a helyzetet.

Most kezd kiderülni, hogy mégsem. Csaknem egy héttel a második oltási szakasz kezdete után jutott eszébe a kormánynak, hogy bővítsa az ebben a szakaszban oltásra jogosultak körét. Még akár ez is lehetne jó hír, ha az állna a háttérben, hogy több oltóanyag érkezik, mint amennyire számítottak. Csakhogy kiderült, hogy például a közigazgatásban csak a kulcsfontosságú alkalmazottak kaphatnak oltást, anélkül hogy ennek a kulcsfontosságúnak a kritériumait valaki is tisztázta volna. Például csak a vezérigazgató kulcsfontosságú egy hivatalban, vagy a kedvenc táskahordozója is annak minősül? A funkció számít ebben a megközelítésben, vagy a fertőzésnek való kitettség? És még lehetne folytatni a kérdések sorát, de az már világos, hogy noha kormányt cseréltek odafent, a balkáni fejtelenséget nem mensesztették. Ebből is az következik, hogy a vírus még egy ideig köszöni szépen, jól lesz, és amíg a nem kivételesen fontos, csak a kapkodók fizetéseit kiizzadó, még egészséges mezei adófizetők is sorra kerülnek az oltásosztásnál, még egy esztendő is tölthetünk karanténketrecben.

Elkezdtek a fák metszését Marosvásárhelyen

(Folytatás az 1. oldalról)

Marosvásárhelyen az utóbbi években rengeteg vitát váltottak ki a városban zajló fametszések és -kivágások. A korábbi városvezetés magáncégekkel dolgozott ezen a téren, sok esetben nem szakemberek végezték a munkát, ezért számtalanszor háborogtak a városlakók és környezetvédők amiatt, hogy a szakszerűtlen metszésekkel tönkreteszik a fákat, és megfosztják a zöldövezettől, valamint annak jótékony hatásaitól a várost. Másrészt mindig akadnak városlakók, akik kéri a lakhelyük közelében lévő fák metszését, illetve kivágását, akkor is, ha az nem jelent veszélyt sem emberi életre, sem ingatlanra, csupán mert zavarja őket, hogy árnyékot tartanak, vagy éppen akadályozzák a parkolást. Tavaly novemberben az új városvezetés nyilvánosan is kijelentette, hogy véget vet a famészárlásnak, a szakszerűtlen metszésnek Marosvásárhelyen, és az illetékes hivatalok csupán komolyan megindokolt esetekben nyúlhatnak a városi növényzethez, abban az esetben, ha az ténylegesen veszélyezteti a lakosokat vagy a javaikat. A polgármesteri hivatal közösségi oldalán azt is közölték, hogy hamarosan összeáll egy, kizárólag szakemberekből álló városkerti testület, amely szakszerű döntéseket fog majd hozni a városi zöldövezetek karbantartása kapcsán.

Mindemellett a városi virágkertetnél vezetőváltás történt, a korábbi igazgató lemondott, és ideiglenesen Dániel Lajos kertész-mérnököt nevezték ki a helyére.

Nagyon nehéz minden igénynek eleget tenni

A szakember lapunknak elmondta, hogy nemrég a Nicolae Bălcescu lakónegyedben kezdték el a fák metszését, a korábban betervezett program szerint. Egyelőre a virágkertet két szakembercsapata végzi ezt a munkát, nem szeretnék magáncéget bevonni. Dániel Lajos rámutatott, a tavaly a

járványhelyzet miatt nem kerülhetett sor nyilvános közvitára a fametszések kapcsán, ezért a korábban, a lakótársulások, magánszemélyek által benyújtott igények alapján összeállított ütemterv szerint dolgoznak. Megkezdtek a metszést a Bălcescu negyedben, az egyik csapat pedig a Mărăști utcában, a villanyvezetékek alatti fasoron dolgozik. A fák ilyenkor vegetációs nyugalomban vannak, ebben az időszakban lehet teljes biztonsággal visszametszeni őket. A munkálat üteme az időjárástól is függ, ugyanis fagyos időben le kell állni, illetve ha a tavasz hamarabb köszönt be, rügyfakadéskor szintén fel kell függeszteni a metszést. Mint mondta, az elkövetkező időszakban a Bălcescu negyed után szeretnék eljutni a Bodor Péter sorra, a Budai negyedbe, valamint a Tudorba, a Brassó utcába. Amennyiben sikerül a polgármesteri hivatal támogatásával bővíteni a személyzet létszámát, illetve beszerezni egy újabb kosaras járművet, gyorsabb ütemben tudnának dolgozni, és több zónát le tudnának fedni. Mint mondta, nagyon fontos lenne, hogy a lakók megértsék, hogy többévente kellene vizsztatérjenek a munkacsapatok egy-egy negyedbe, ugyanis meg kell adni a fának az esélyt, hogy regenerálódjanak.

Nyugati városokban számos pozitív példa van különféle szakszerű vágási stílusokra, ezeket szeretnék itt is gyakorlatba ültetni. Olyan viszont többé nem fog előfordulni, hogy csupán csonkok maradnak a fametsző csapat után. Mint ahogyan az sem, amire sajnos az utóbbi években számos példa volt, azaz, hogy gyakran hetekig ott hagyták az út szélén a lemetszett ágakat – ígerte az igazgató. Hozzátette, sajnos vannak kisebb utcák, ahol a lakók saját szakállukra lenyesték a fák ágait, egyszerűen azért, mert zavarta őket, hogy árnyékot tart az ablakuknál. Sajnos sok esetben az emberek a saját érdekeiket nézik, nem számolnak azzal, hogy mennyire fontos szere-

Fotó: Nagy Tibor

pet töltenek be a fák a városi életünkben.

– Gyakran szembesülünk olyan helyzetekkel, amikor nem tudunk mindenkinek eleget tenni. Vegyünk csak egy négyemeletes tömbházat, ahol a földszinten, első emeleten lakók arra panaszkodnak, hogy árnyékot tart a fák lombja, a fenti emeleten élő családok azonban haragszanak, hogy miért vágják ki a fát. A tanácsosokkal egyeztetünk, és kell keressünk egy arany középutat, hogy a kéréseknek is eleget tegyünk, de szakszerűen is járjunk el, mert sajnos rengeteg olyan helyzet adódik, hogy egyszerűen nincs olyan megoldás, amely minden lakónak megfeleljen – tette szövé a virágkertes vezetője.

Csak sürgősségi esetekben vágják ki fákat

A fakivágások kapcsán a szakember rámutatott: egyelőre csak sürgősségi esetekben vágják ki fákat, például ha fokozottan áll fenn

a veszély, hogy rádőlnek gépkocsikra vagy ingatlanokra.

– Komoly indok hiányában többé nem fogunk fákat kivágni – szögezte le. A lakótársulásoktól érkeznek fakivágási kérések, ellenben az új bizottság, amely ezeket kell majd engedélyezze, nem állt össze. Ennek a tagjai között lesz négy helyi tanácsos, a civil szféra két képviselője, a virágkertes két szakembere, valamint a környezetvédelmi hatóság képviselője.

Az utóbbi időben a város több negyedében is bizonyára felfigyeltek az ott lakók arra, hogy egyes fák törzse különböző színű festékfolttal van megjelölve, olvasóink is érdeklődtek, hogy vajon kivágásra ítélt fákat jelölték-e meg ily módon. Felvetésünkre az igazgató kifejtette, semmiféle jelentősége nincs a szóban forgó jeleknek, a virágkertes vezetője előző vezetősége az egyes fákhoz az átmérőjét jelölte meg különböző színekkel azért, hogy követni tud-

ják, a magáncég, amellyel dolgoztattak, hány adott átmérőjű fát metszett meg, mivel ezáltal könnyebb volt az elszámolás.

Továbbképzéseket szeretnének tartani

Az elkövetkező időszakra vonatkozó tervei kapcsán a szakember hangsúlyozta, a létszámbővítésben, valamint a rendelkezésre álló eszközpark korszerűsítésében és bővítésében a polgármesteri hivatal támogatását kérte. Emellett továbbképzéseket szeretnének tartani a munkatársaknak, ugyanis általában a kertészeti szakirányú képzéseken elsősorban a gyümölcsfák kezelésére fektetik a hangsúlyt, ellenben egy városi kertészetenél szükséges eljárásokról, például metszési stílusokról kevesebb szó esik.

– Azt szeretnénk elérni, hogy a továbbképzéseknek köszönhetően a munkatársak minél szakszerűbben tudják ellátni a teendőiket – tette hozzá.

A magyar kultúra napja

1989 óta január 22-én ünnepeljük a magyar kultúra napját annak emlékére, hogy a kézirat tanúsága szerint Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon fejezte be a Himnuszt. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

Az 1815-től Szatmárcsékén élő Kölcsey Ferenc a bécsi udvar alkotmánytipró intézkedéseinek fokozódása idején, 1823 januárjában írta hazafias költészetének legnagyobb remekét, a Hymnust, amelynek kéziratát 1823. január 22-én tisztázta le. A költemény először 1829-ben Kisfaludy Károly Aurora című folyóiratában jelent meg, a kéziratot még szereplő „a Magyar nép zivataros száadaiból” alcím nélkül, de 1832-ben, Kölcsey munkáinak első kötetében már a szerző által adott címmel látott napvilágot.

Kölcsey Ferenc külön lapokra írta és kéziratcsomagokban gyűjtötte verseit. A Hymnust tartalmazó kéziratcsomag az 1830-as évek végén eltűnt, s több mint száz év lappangás után, 1946-ban került az Országos Széchényi Könyvtár birtokába, a Hymnus tintamarás miatt megsérült kéziratát két lapon találhatók.

A Himnusz megzenésítésére 1844-ben írtak ki pályázatot, amelyet Erkel Ferenc, a pesti Nemzeti Színház karmestere nyert meg. Pályaművét 1844. július 2-án mutatták be a Nemzeti Színházban a zenészerző vezényletével. Szélesebb nyilvánosság előtt 1844. augusztus 10-én énekelték először az Óbudai Hajógyárban a Széchényi gőzös vízre bocsátásakor, hivatalos állami ünnepségen először 1848. augusztus 20-án esendült fel. Akkoriban ünnepi alkalmakkor még felváltva vagy együtt énekelték a Szózzattal, a szabadságharc leverését követő elnyomás időszakában aztán – mondhatni közmegegyezéses alapon – a Himnusz lett a magyarok nemzeti imádsága.

A Himnuszt hivatalosan csak az 1949. évi pártállami

alkotmányt alapjaiban módosító 1989. évi XXXI. törvény iktatta nemzeti jelképeink sorába. A 2012. január elsején hatályba lépett Alaptörvény I) cikke is kimondja: „Magyarország himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye Erkel Ferenc zenéjével.”

A magyar kultúra napjáról való megemlékezés gondolatát ifjabb Fasang Árpád zongoraművész vetette föl 1985-ben. Szavai szerint „ez a nap annak tudatosítására is alkalmas, hogy az ezeréves örökségből meríthetünk, és van mire büszkének lennünk, hiszen ez a nemzet sokat adott Európa, a világ kultúrájának. Ez az örökség tartást ad, ezzel gazdálkodni lehet, valamint segíthet a mai gondok megoldásában is.” A Hazafias Népfront Országos Tanácsa 1988. december 29-én határozott a magyar kultúra napjának megtartásáról, a rendezvényekre először 1989 januárjában került sor.

Az ünnep alkalmából a magyarság idehaza, a határon túl és szerte a világban megemlékezik a magyar kulturális értékekről. Kiállításokat és koncerteket rendeznek, könyvbemutatókat, irodalmi esteket és színházi előadásokat tartanak. A nemzeti összetartozás évének jegyében e napon kiemelt figyelmet kapnak a külhoni események.

E naphoz kapcsolódva adják át a magyar kultúrával, továbbá – 1993 óta – az oktatással, pedagógiai munkával kapcsolatos szakmai elismeréseket is, többek között a Márai Sándor-díjat, a közművelődési szakmai díjakat – a Csokonai Vitéz Mihály Alkotói Díjat, a Közművelődési Minőség Díjat és a Minősített Közművelődési Intézmény címet –, a hódmezővásárhelyi önkormányzat alapította Bessenyei Ferenc Művészeti Díjat, a Kölcsey-emlékplakettet, a Falvak Kultúrájáért Alapítvány Kultúra Lovagja címét, Kolozsvárott pedig az RMDSZ által alapított Erdélyi Magyar Kortárs Kultúráért Díjat.

Újabb embercsoportokat vontak be az oltás második szakaszába

A kormány szerdai határozatában újabb társadalmi és foglalkoztatási kategóriákat sorolt a veszélyeztetett vagy kiemelt fontosságúak közé. Az e kategóriákhoz tartozó személyek már az oltási kampány múlt pénteken kezdődött második szakaszában megkaphatják a védőoltást.

A kormány honlapján közzétett határozattervezet a veszélyeztetettek közé sorolta többek között a fogyatékkal élőket és gondozóikat, a hajléktalanokat, valamint a tetmetkezési vállalkozások alkalmazottait. Kulcsfontosságúnak ítélte a helyi közigazgatásban dolgozókat, a diplomatákat, a nemzeti válogatottakba sorolt vagy az olimpiára készülő sportolókat.

Florin Cițu miniszterelnök a kormányülés végén tartott sajtótájékoztatón hangsúlyozta, hogy a kiemelt fontosságú intézmények nem valamennyi alkalmazottja kaphatja meg az oltást a második szakaszban, ez egyelőre csak a kulcsfontosságú beosztásban dolgozóknak jár.

A miniszterelnök úgy vélte, a romániai oltóközpontok készen állnak arra, hogy akár napi 150 ezer embert is beoltsanak, de egyelőre korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre az oltóanyag, és ez hátráltatja a lehetőségeket. Mindezek ellenére úgy vélte: március végéig 2,4 millió Pfizer-vakcina és 0,4 millió Moderna-vakcina érkezik az országba, és több másik gyártó jóváhagyás alatt levő vakcinájára is számítanak. A miniszterelnök abbéli reményének adott hangot, hogy Romániában szeptemberig 10,4 millióan kaphatják meg a védőoltást.

Szerdán a kamerák előtt oltatta be magát a kormány több tagja. Valamennyien arra buzdították a lakosságot, hogy jegyeztesse elő magát, és igényelje az oltást, hiszen csak így érhető el, hogy feloldják a járvány miatti korlátozó intézkedéseket. (MTI)

Színés Világ

XVII. évf. 3. (745.) szám, 2021. január 22., péntek

Szubjektív hangon a tényekről

Szász Endre festőművészről

Oláh-Gál Róbert

(Folytatás a január 15-i lapszámból)

Visszatérve Szász Endrére, tény, hogy fantasztikus tehetség volt, öntörvényű életet élt, igazi bohém művész, akit diákkorában is csak a rajzolás, a művészet érdekelt. Apám szerint állandóan a hóna alatt volt a rajzfüzete, és ha egy érdekes arcot, jelenetet meglátott, azt azonnal lerajzolta. Több olyan rajza is van, amely egy-egy kitépott füzetlapon maradt meg (azok is, melyek apámat ábrázolják). Sokat megőrizhettek volna az osztálytársai – füzetlapokon, csomagolópapíron, piszkotlapokon voltak ilyen skiccek –, ha tudják csibészes osztálytársukról, hogy világhírű művész lesz. Ma persze több ezer forintért lehet őket értékesíteni a magyarországi aukciósházakban. Ugyanis Szász Endre azon kevés festőművészek közé tartozik, akinek a műveit a legkisebb aukciós házak is felvásárolják.

Érdemesnek tartom megjegyezni, hogy Szász Endre családja ősi székely nemesi család, a híres szemerjai Szászokkal egy töről fakad. A festőművész családja rokonságban áll azzal a híres szemerjai Szász Károllyal, aki a marosvásárhelyi református temetőben nyugszik, és az első független, felelős magyar kormány tagja volt (egyetlen erdélyiként). A család katolikus és református ága már a XVII. században elvált. Szász Endre felmenői római katolikusok maradtak. Amikor könyvet írtam id. Szász Károlyról, a két Bolyai barátjáról, ezt a tényt még nem tudtam, így a könyvemben nem említettem.

Osztálytársai, egyben apám osztálytársai, mesélték, hogy Szász Endre sohasem jött el egyetlen vendiák-találkozóra sem, pedig mindig meghívták.

1946-ban érettségiztek. Abban az időben rajzból is kellett vizsgázni. Apám nagyon gyenge

Szász Endre vázlatai egy iskolai füzetlapon

volt ebből a tárgyból, és amikor a rajzvizsga volt, Szász Endre egy pillanatra odalépett hozzá, és egy vonalat húzott a készülő rajzra. Néhány perc múlva a felvigyázó tanár ránézett apám rajzára, és megjegyezte: ezt a vonalat nem maga húzta, mert attól a vonaltól az egész rajz értelmet kapott! Érettségi után elhatározták, hogy átszöknek a határon, melyet néhány hónappal azelőtt zárták le. Mivel apámnak Nagyváradon élt a nagyanyja és két nagynénje, ott próbáltak átszökni. Váradon meg is aludtak dédanyámnál, de olyan hírek érkeztek, hogy megszigorították a határőrzést, és éppen aznap lelőttek két próbálkozót. Mikor már közel voltak a határhoz, apám meggondolta magát, a pénzét és hátizsákját átadta Szász Endrének, és visszafordult. A festőnek sikerült átjutnia a határon. Főiskolai hallgatóként még visszavisszalátogatott Marosvásárhelyre, és mindig apáméknál szállt meg, a Kossuth utca 26. szám alatt, de 1950 után már nem tért vissza Erdélybe. Talán 1989 után, egy Marosvásárhelyen forgatott film tanúsága szerint, mégiscsak megfordult ott.

Szász Endre-emléktábla Csíkszeredában, a szülőházán

A Szász Endre utca Csíkszeredában

A természet kalendáriuma (CDXLVI.)

Kiss Székely Zoltán

Hogy két napja, **Szent Sebestyén**kor megindult-e a nedvkeringés a fáknban, kötve hiszem. A hírneves tavaszézbresztő napon az egész Kárpát-medencében csak zordult a tél.

Mikor Sebestyént, miután a szabad ég alatt egy karóhoz kötözték és összenyilaszták, de felépült sebeiből, s másodszi ítéletként halálra botozták, egy Lucina nevű asszony adta meg neki a végtiszteességet. Lucina neve a lux szóból ered, és egyfelől a halál hallgatag istennőjének, **Hecaténak**, másfelől az újjászületés istennőinek, **Dianának** és **Júnónak** volt a melléneve. Diana, aki az Olümposzról nyilaival a nyilas havát vigyázta, a Nap bábája. Júnó meg a Vízöntő olümposzi védnökeként a Nap szoptatódajkája volt. A Lucina név nem véletlenül került bele tehát Sebestyén történetébe, akit már a félpogány időkben, Kr. u. 354-ben is ezen a napon tiszteltek az újjászületés havának utolsó szentjeként. Kivégzése idejéhez alighanem az ég adott ihletet a legendaszerzőknek. Ekkor még a Nap-oszlophoz (a Tejúthoz) kötözve a Nyilas csillagképben tartózkodott, s reá szegeződik a pogány kivégzőosztag mindkét tagjának, a Herculesnek és a Sagittariusnak az íja. Az égen átellenben ugyanez a jelenet januárban láthatóan is megismétlődik: az égi Íj ekkor az éjszakai égbolton a Tejúthoz „kötözött” Orionra szegeződik.

Sebestyén napjához pedig úgy szegeződik a magyar természettudományos ismeretterjesztés, hogy e napon, 1808-ban született **Vajda Péter** természettudós, szerkesztő, akadémikus, az első magyar nyelvű tudományos ismeretterjesztő folyóirat, a **Garasos Tár**, később pedig a **Természet** című folyóirat útra indítója. Ő volt a **Természettudományi Társulat** első titkára, s ő fordította magyarra Cuvier állattanát is.

Január 22. **Szent Vincéé**, a bortermelő védőszentjéé. Vince hispániai vértanú (†304), már a koronázási paláston (Kr. u. 1031) föl-tűnik. Rég szokás volt, hogy Vince napján a borosgazdák egyik pincéből a másikba járva együttesen áldomásoztak, voltak, akik veszőt vágta le, és a meleg szobában rügyezetni kezdtek. Ennek állásából, mértékéből azután az őszi termésre következtettek.

Vince napja, január 22. 1989 óta a **magyar kultúra napja**, annak emlékére, hogy – a kézirat tanúsága szerint – **Kölcsey Ferenc** 1823-ban ezen a napon tisztázta le egy nagyobb kéziratcsomag részeként és jelölte meg dátummal Csekén a **Himnusz** kéziratát.

Január 25. pálfordulás. A jelentősebb szentek névünnepei általában a csillagászati hónap első, azaz a naptári hónap utolsó de-

kádjába esnek. Vízöntő havát **Szent Pál** képviseli, ahogy maga mondta, „*a legkisebb az apostolok között*”, nem találván méltónak magát az apostoli címre, mivelhogy korábban ő maga is üldözte a keresztényeket. A Saul névcsere jelképes értelmű. Az eredeti Saul a zsidók szálfatermetű első királya volt, míg a latin *paulus* „kicsinyt” jelent. A páli fordulatnak tágabb jelentést adott az a tény, hogy az addig csak zsidók között térítő apostolokkal szemben Pál a pogányok misszionáriusa lett. A keresztény mozgalom ezzel a lépéssel indult el ezen az úton, mely által világvallássá lett. A conversio S. Pauli-napi időjárásából a termésre következtetnek, hiszen az idő is lassanként a tavaszba fordul. Az első ide vonatkozó, még középkori hazai följegyzés egy misekönyvünkben olvasható:

*Clara dies Pauli notat anni fertilitatem
Si nix uel pluuiia – designat tempora rara
Si fuerint nebule pereunt animalia queque cara,
Si fuerint venti consurgunt prelia genti.*

Ami annyit tesz, hogy a jó idő jó termést jelent, a köd pedig a jószág pusztulását, a szelek pedig háborút. A szentesi elnépiesedett regula is így tudja: *hogya szeles pálfordulás, akkor leszen hadakozás.*

Ígéretemhez híven folytatom, kedves Olvasóm, a 2021. esztendő élő és élettelen természeti világa képviselőinek bemutatását. Ez alkalommal a **Magyar Rovartani Társaság** kampányának nyertesét, a **kacsafarkú szenderét** (*Macroglossum stellatarum*). Másodszor lett lepke az év rovára, az ékfoltos zengőlégy és a keleti rablópile előtt.

A faj magyar nevében különönsnek hangozhat a szender szó. Ezt **Frivaldszky Imre**, a XIX. század híres természettudósa alkalmazta először a lepkék egyik családjára. (Az ő alkotása, a többi között, a cincér szavunk is.) Ezeknek a lepkéknek a legtöbb faja akkor kezd repülni, amikor a természet elcsöndesedik, többségük nappal szendereg, és ilyenkor nehéz felébreszteni őket. A név másik tagja a potrohvég jellegzetes alakjára utal.

Áreája Eurázsia és Észak-Afrika szubtrópusi területei. Mivel vándorlepke, egyedei eljutnak Izlandig, déli irányban pedig Dél-Indiáig. A Kárpát-medencében sokáig csak vándorlepkéként tartottuk számon, ám az utóbbi egy-két évtizedben már áttelelő példányait is megfigyelték, lassan faunánk állandó tagjává válik.

A kacsafarkú szender szárnyfesztávolsága 4–5 cm, a hazai szenderek között viszonylag kicsi. Pödörnyelve olyan hosszú, mint a teste.

Kacsafarkú szender levendulanektárért lopakodik

Amikor épp nem táplálkozik, akkor spirál alakban felcsavarja. Feje, tora, potrohának elülső fele felül egyszínű barnásszürke, alul piszkosfehér. Az utolsó potrohszelvény egyetlen széles sötétszürke pamacsot hordoz.

Gyorsan, cikázva repül, képes egy helyben lebegni vagy akár hátrafelé repülni. A csápján a finom elmozdulást érzékelő szőrök vannak. A lassabb mozgásoknál látására támaszkodik. A merész manőverek során hátulso szárnyai és potrohpamacsai kormányfelületként működnek. 85-öt csap másodpercenként; ez szemmel követhetetlen, de röpte jól hallható zümmögő hangot ad.

Virágok nektárjával táplálkozik, lebegve szívja hosszú, kinyújtott pödörnyelvével a nektárt. Egyes kutatások szerint a fajnak figyelemre méltó a memóriája: képes több napon át rendszeresen visszatérni ugyanahhoz a virágágyáshoz. A lepke repülési módja sok energiát igényel, ezért a bő nektárhozamú virágokat részesíti előnyben. Aszályos időben tócsák, tavak, folyók vizével oltja szomját. Alkalmanként a nektáron kívül más édes, energiadús folyadékokat is megkóstol.

Mivel vándorlepke, az imágó hazánkban bárhol, akár még nagyvárosok közepén is felbukkanhat, ha az erkélyeken megtalálja kedvenc mély torkú tölcseres virágait: petúniát, lángvirágot, levendulát, loncot, nyári orgonát, szarkalábot. Ha kertünk elég nagy, akkor egy

félreeső, de napos zugában hagyhatjuk nőni a vadvirágokat, a „gyomokat”. Amennyiben galaj is van ezek között, akkor némi szerencsével egy-egy nőstény rakhat rá petéket; ebben az esetben végigkísérhetjük egyedfejlődését. Az ilyen vadvirágos foltok sok egyéb rovarfajnak javára válnak.

Az őszi imágók egy része visszavándorol délre, más része pedig telelőhelyet keres magának; ilyenkor épületekbe vagy barlangokba húzódnak, a fagyot nem bírják. Előfordulhat, hogy a lepke házunkat szemeli ki áttelelésre. Ha fűtetlen helyre húzódtok, akkor ne háborgassuk, hanem hagyjuk nyugodtan aludni! Melegebb hőmérsékleten, ill. zavarás hatására sok energiát kénytelen felhasználni, ám pótolni nem tudja, így elpusztul.

A pihenő lepke szárnyait a teste mellé zárja, de nem takarja be velük magát. Ilyenkor az élénk színű hátulso szárny egyáltalán nem látszik, mert a rejtőszínű elülső szárny alatt van. Csápjait pedig úgy védi, hogy azokat szárnyai alá rejti.

A sikeresen áttelelt lepkék márciusban ébrednek fel téli álmukból. A verőfényes napokon már a gyümölcsfák virágain táplálkoznak, hogy erőt gyűjtsenek a szaporodáshoz.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2021-ben, a magyar kultúra napján

Clara dies Pauli notat anni fertilitatem

Kondorosi Ádám (1946–2011) példamutatása

Forrás: ae-info.org

Ábrám Zoltán

Tíz évvel ezelőtt, 2011. január 21-én, életének 65. évében Szegeden elhunyt *Kondorosi Ádám*, a magyar tudományos élet kiemelkedő személyisége. Miközben tudományos berkekben a jobb szakmai és anyagi érvényesülési lehetőségeket nyújtó és elvándorlásra csábító „agyelszívás” valós és érthető, a kisebb népességű nemzeteket fokozottabban érintő jelenség, Kondorosi Ádám itthon maradt. Peldamutatása és szakmai eredményei méltóvá teszik a megemlékezést róla.

A magyar és magyar születésű természettudósok nagymértékben hozzájárultak számos tudományos felfedezéshez. Ezt mutatja az egymillió lakosra jutó Nobel-díjasok arányszáma, a sikeres tudósok gyakorisága. Sajnos többségük elismertségének a titka, hogy idejében elhagyták Magyarországot, ahol az elmúlt század többnyire nem kedvezett a magyar tudósok érvényesülésének. Kondorosi Ádám bebizonyította, hogy az elvándorlásnak alternatívája az itthon maradás. Hogy az ígéretes fiatal kutatók számára járható út, hogy külföldi tudományos központokban való tapasztalatszerzést követően, jó személyes kapcsolatok kialakítása és ápolása jegyében szülőhazájukban is eredményesek, világszinten elismertek lehetnek. Kondorosi Ádám azon kevés magyar tudós közé tartozik aki – megtartva magyar állampolgárságát és lakhelyét – intézetigazgatóként tevékenykedett egy nevezetes európai kutatóintézetben.

Az 1946. július 29-én Budapesten született Kondorosi Ádám az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán a szakbiológusi szakot végezte el. A Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai

Központjának (SzBK), Magyarország egyik legjobban teljesítő tudományos központjának a Genetikai Intézetébe került, ahol később igazgatóhelyettes lett. Már fiatal korában nagy nemzetközi rangú tudományos lapokban publikált, és olyan genetikai módszert írt le, amely alkalmas lehet a mezőgazdaság kemizációjának helyettesítésére: sikerült a nitrogénkötéssel kapcsolatos gén izolációja, valamint a nitrogénkötés génelapjának feltárása és feltérképezése. Ezért Nobel-díj-esélyesként emlegették a nevét. Nem kapta meg ugyan a legjelentősebb tudományos elismerést, viszont biokémikus feleségében olyan munkatársra talált, aki fontos szerepet vállalt közös kutatásaikban.

Kondorosi Ádám a mikrobiális genetika, a növényi molekuláris és sejtbológia neves kutatója volt. A rendszerváltás évében, 1989-ben a franciaországi Gif-sur-Yvette-i Nemzeti Tudományos Központ Növénytani Intézete igazgatójává nevezték ki, miután nyílt pályázaton elnyerte a meghirdetett tisztséget. A Szent István Egyetem címzetes egyetemi tanára a mikrobiológia tanszéken. Akadémiai tag, több tudományos társaság tisztségviselője, hazai és nemzetközi díjak kiérdemelője. Ő volt az utolsó évtizedek legtehetségesebb, legeredményesebb és legsikeresebb magyar biológusa.

A pályatárs Czeizel Endre genetikus így méltatta: „A »Kondorosi-modell« jelenthet megoldást a magyar tudomány számára, amely szegény és kicsiny ahhoz, hogy a géniuszpalánták itt virágozzanak fel, ezért külföldön kell a csúcsra érniük. Mégis, nem szakítják meg kapcsolatukat szülőföldjükkel és kivételes teljesítményük révén hazájuk tudományos fejlődésében is fontos szerepet vállalnak.”

130 éve született az első magyar pilótanő

Százharminc éve, 1891. január 13-án született Steinschneider Lilly, Magyarország és az Osztrák-Magyar Monarchia első pilótanője. Az MTVA Sajtóarchívumának portréja:

Steinschneider-Wenckheim Helene Ilka Budapesten jött a világra a jómódú zsidó paplangyáros, császári beszállító Steinschneider Bernát második gyermekeként. Az úri kisasszonyok szokásos életét élte, szokványosnak nem mondható önállósággal, merészséggel és vagánysággal. Jogosítványt szerzett, autót vezetett, majd 1910-ben egy Budapesten rendezett nemzetközi aviatikai versenyen rabul ejtette a repülés. Mivel a pilóták az utas szállítását előíró versenyszámokban akkortájt előszeretettel emelkedtek a levegőbe bátor és (a szigorú súlyhatárok miatt) könnyű ifjú hölgyekkel a hátsó ülésen, először Lilly is csupán „ballasztként” hódolhatott szenvedélyének. 1912-ben az első éjszakai repülésről híressé vált Joseph Sablatnig partnereként távolsági repülést nyertek, 168 kilométert tettek meg a Bécs környéki Gerasdorf, Gross-Enzersdorf és Deutsch-Wagram felett körözve.

Ő azonban ennél többre vágyott, maga szeretett volna a repülőgép kormányánál ülni. Itthon akkortájt nem nézték jó szemmel a nők ilyesféle ambícióit, ezért a Bécsújhelyen indított pilótatanfolyamra kellett beiratkozni. A neves osztrák aviator, Karl Illner irányításával sajátította el a repülés tudományát. Magyarország és az Osztrák-Magyar Monarchia első női pilótája 1912. augusztus 15-én egy Etrich Taube típusú géppel tette le a pilótavizsgát (a nevezetes dátum később drágakövekkel kirakott, repülőgépet ábrázoló nyakékére is felkerült). A vizsgabizottságban Emil Uzelac ezredes, a Monarchia

katonai léghajózási osztályának (légierejének) parancsnoka, August Knirsch főhadnagy és az oktató, Karl Illner foglalt helyet. A vizsga után a mindössze 21 éves pilótanő a korabeli lapok tudósítása szerint az ezredest mintegy 1800 méter magasra vitte fel gépével. A Steinschneider Lilly névre kiállított 4-es sorszámú pilótaigazolványt a budapesti Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum őrzi.

A frissen megszerzett engedéllyel a zsebében rögtön benevezett a Magyar Aviatikai Szövetség által 1912. augusztus 20-ára a rákosi repülőtérré szervezett nemzetközi repülőversenyre. A nagy érdeklődéssel várt bemutatkozás azonban elmaradt, mert az apja által megvásárolt repülőgépe nem érkezett meg idejében. Első nyilvános repülését így két hónappal később, október 6-án Nagyváradon láthatta a kétezer fős publikum. Gépével 50-60 méter magasra emelkedett, 31 percet töltött a levegőben, és a sikeres landolás után az elragadtatott nézők a vállukra vették, úgy ünnepelelték, még az erdélyi aviatikát meghonosító gróf Teleky Tibornak is úgy kellett átverekednie magát a tömegben, hogy gratuláljon neki.

1913 júniusában a Bécs melletti Aspermben rendezték meg a második nemzetközi repülőhetet, ahol a francia Madame Palliers-vel már ketten képviselték a hölgyeket. Egy hónappal később a pesti Szent István-napi repülőversenyen is bemutatkozott, és megnyerte a gyorsasági versenyt, az egyhuzamban repüléseket (6 perc 15 másodperc) és a levegőben töltött összidőt (10 perc 7 másodperc) tekintve pedig második lett. A katonai gyakorlótérként mű-

ködő rákosi repülőter hepehupás talaján sok veszélyt rejtett a landolás, Lilly gépe leszálláskor homokbukának ütközött és összetört, de ő ép bőrrel úszta meg a kalandot.

Nagyváradon találkozott is később több légi bemutatón is részt vett Lányi Antal repülőrekorderrel, akihez gyengéd szálak fűzték, de kapcsolatuk az első világháború kitörésekor megszakadt. Lilly bátorságára és ügyességére felfigyelt a Motor-Luftfahrzeug GmbH osztrák aviatikai cég, amelynek rövid időre reklámpilótája lett. Az első világháború kitörése után tábori pilótaként szeretett volna szolgálni, jelentkezett is a közös hadügyminisztériumnál, de aggódó apja közbenjárására az ápolónői munkával kellett beélnie.

Így ismerkedett meg Johannes Evangelist Virgilio Coudenhove-Kalergi von Ronspergheim gróffal,

a páneurópai eszmét megfogalmazó Richard Coudenhove-Kalergi bátyjával, akivel házasságot kötöttek és Csehországban telepedtek le. Az arisztokrata családba kerülve felhagyott a repüléssel, életéről mindössze annyi tudható, hogy 1927-ben Prágában lánya született, akit a családi hagyományokhoz híven Maria Electa Thecla Elisabeth Christina Helena Sophia névre kereszteltek és Pixie-nek szólítottak.

1939-ben a növekvő náci veszély elől lányával Olaszországba menekültek, anyagi biztonságuk fedezetül egy korábbi bécsi aukción vásárolt, egykor Croy-Dülmeni Izabella főhercegnő (1856-1931) tulajdonába tartozó gyémánt ékszereket vittek magukkal. Betegségekkel küszködve, szerény körülmények között, nélkülözve élték túl ezt a nehéz időszakot. Férje 1943-ban nyilatkozatban erősítette

meg különélését zsidó származású feleségétől, s bár a háború után Genfben újra találkoztak, házasságukat nem sikerült helyreállítani, 1960-ban hivatalosan is elváltak.

Az olaszországi évek után lánya Amerikába, ő pedig Dél-Franciaországba költözött, ahol visszavonultan élt. Ottani életéről is kevés ismert, de fotó bizonyítja, hogy 1973-ban részt vett a Concorde 001-es számú prototípusának (F-WTSS) Toulouse és a Párizs melletti Le Bourget közötti utolsó repülésén.

A Coudenhove családja szerint 1975. március 28-án Genfben halt meg, a város temetőjében nyugszik. (Más források szerint 1977-ben Nizzában hunyt el.) Bécsújhelyen – ahol 21 éves korában a pilótavizsgát letette – utcát neveztek el róla, Magyarországon alig ismerik a nevét.

Forrás: earlyaviators.com

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 931.

	SZÓLÓ-TÁMASZ		TE ÉS Ó	ELEKTR. FE-SZÜLTÉS MÉRTEK-EGYSÉGE					
	3								
2									A
EGYIK CSILLAGKÉP									
KELETI SAKK ...FAIR LADY (MUSICAL)			FALKA-TAGOK! PERZSELI						
		EHETŐ CSIGA			KERESZT-FELIRAT	FORGÓ-TÁRAS PISZTOLY			SZORONG
		FEJÉR ME-GYEI FALU			FILMBELI ÚRMANÓ				
SZEM-TERMÉS				ROBIN HOOD FEGYVERE					L
EURÓPAI BELTENGER					ELEKTRO-MOS JÁRMŰ				
1									A
					ILJUSIN GÉPE				GIGA
					IRÁNY-VONAL				KÉZBESÍT
HÁROM, OROSZUL				BOCIHANG VONALZÓ-TÍPUS		BÓ			
						... GRECO (FESTŐ)			
ADY EGYIK ÁLNEVE				LONDONI KÉPTÁR				FÉRCELŐ-ESZKÖZ	
KÖLTŐI SÓHAJ				CSEKÉLY				NÉMETO. FOLYÓ	
		KÉMIAI ELEM			SHAKESPE-ARE KIRÁLYA				
		PASZULY			DIESEL				
ÁLHAL				LÉZER-LEMEZ		RÓMAI 1600			
AFFÉLE				IDŐZIK		ELLEN-ÉRTÉK			
						FÖLDET FORGAT			A NAGY ... DOKUMEN-TUM
						SERKE			
KUTYA				ÓHAJT				RANGJELZŐ	
MAGA				SZÉKELY VÁRRÓM				RENDŐR-SZOBA	
		OKMÁNY						ÖSSZE- VISSZA KÖT!	
		...MÓG, DOHOZ						ELŐD	
VÍZIEMLŐS					ŐSZI GYŰMÖLCS				
					KÓRHÁZ JELE				
KILYÉN LEVENTE									O

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY	JANUÁRI ÉVFORDULÓK (3.)									
	1	2	3	4	5	N	6	7	8	9
	10						11			
12	13	14	15	16			17		18	
20						21				22
23					24				25	
26				27			28		29	
R		30	31			32	33	34		35
										36
38	39		40			41		42		43
										44
45		46				47	48			49
										50
51				52	53				54	
55				56				R	57	
										S

VÍZSZINTES: 1. Római katolikus pap, költő, MTA-tag, 200 éve született (Béla). 8. Vércsoport. 10. Más nevén. 11. Ítéző személy. 12. Egyházi zeneszerző, karnagy, 150 éve született (Dezső). 17. Becézett Attila. 19. Tangens (röv.). 20. Papíron jegyzett. 21. Keltezés szerint (latin). 22. Zuhany. 23. Katonai. 24. Ki nem állható. 25. Hatvan secundum. 26. Győri sportklub. 27. Dublin lakója. 28. Olasz helyeslés. 29. Hüvelyk (hosszmérték). 30. A Marshall-szigetek része. 33. Mi lesz már? 35. Kettőzve afrikai fadob. 38. Falusi apó. 40. Erdélyi színész (Lehel). 42. Ritka (német). 44. Római. 51. 45. Párhuzamos bemetszéseket csinál. 47. Huszárparancs. 49. Közéleleti állam. 51. USA-beli kémszervezet (röv.). 52. Ott lent (nép.). 54. Kongó másik neve. 55. Testrészt. 56. Irodalomtörténész, MTA-tag, 200 éve született (Benedek). 57. USA-beli író, 150 éve született (Samuel Hopkins).

FÜGGŐLEGES: 1. Skóciai folyó. 2. Hamis. 3. Riasztás hatása. 4. Két orosz cárnő neve. 5. ... inas (Munkácsy). 6. Az itrium és a bárium vegyjele. 7. Római kettő. 8. Férfinév (okt. 20.). 9. Mészés, kertész, tanár, szakíró, 200 éve hunyt el (János). 12. Római 501. 13. Volt (latin). 14. Viselkedési mód. 15. Csigaféle. 16. Intő tartalma! 18. Kiütés a ringben (röv.). 21. Hatból kettő! 22. Molett. 23. Geológus, egyetemi tanár, 200 éve született (Ferenc). 24. Hatalmában tart. 25. Torino folyója. 27. Az egyik pincér. 29. Triplán társasági tánc. 31. USA-szabvány. 32. Fejfedő. 34. Időmérő. 36. Riadó. 37. Erdélyi főnemes, kuruc generális lett, 300 éve halt meg (Mihály). 39. Szólóének az operában. 41. Íróeszköz. 43. Hirtelen megijed. 46. Német névelő. 48. A tetejére. 50. Becézett Mária. 53. Orosz helyeslés. 54. Zavarni kezd!

L.N.J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket február 4-ig a Népszó címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők – két személy – egy-egy könyvet nyerhetnek. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva egy híres portugáliai kastély nevét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Kaparókés – Ásványi eredetű kátránszerű anyag. 7. Ellenérték – Betűt vet. 8. Gabonát levág – Sovány ló. 9. Szörny, lidérc – Jerry társa. 11. Épületmaradvány – Kanócdarab! 12. Tempó, ütem – Elavult, porlepte. 14. Tiltószó – Deciliter. 15. Bizonyít, alátámaszt – Egyik testőr. 18. Kolostorvezető szerzetes – Vádol. 19. Igavonó állat – Hasogat, nyilall. 22. Rangjelző szó – Gally. 23. Ügyetlen, pancser – Román költő volt (Octavian). 25. Óriáskigyó – És a többi, rövidítve. 27. ... Francisco, kaliforniai város – Kötszer, fásli. 28. Füzet, régen – Akta. 30. Sietni kezd! – A hidrogén és a kén vegyjele. 31. Házát feljavít – Gól, pont a meccsen.

FÜGGŐLEGES: 1. Akasztófa – ... bíró (Móricz). 2. Fűves puszták – Hivatali helyiség. 3. Kettőzve egyik nagyszülő – Hátrarúg! 4. Bátorkodik – A világ ... (A. Dumas). 5. Földet ér, leszáll – Kemény gumi. 6. Korallzátony – Arisztokrata. 10. Bifláz – Zörej, zúgás. 13. ... oldal (Karácsony Benő) – Hebeg, motyog. 16. Keservesen sir – Varázsló. 17. Elrendel, parancsol – Kecsegtet, édesget. 20. Rendkívüli, előtagként – Ókori görög piactér. 21. Esély, lehetőség – Pihen. 24. Műveletlen, faragatlan – Japán szórakoztató hölgy. 26. Egyik oldal – Művészetben ábrázolt meztelen emberi test. 29. Azonos betűk – Morzsehang.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
			K			
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

A JANUÁRI ÉVFORDULÓK (1.)

című pályázat nyertesei:

Józsa Sándor,
Marosvásárhely, 1848. út

Fazakas Kálmán,
Maroszentgyörgy, Erdélyi út

A pályázati rejtvény megfejtése:
PATAKI; TELEKI SÁNDOR; RÁKÓCZI; DÓZSA

Kérjük a nyerteseket,
vegyék fel a kapcsolatot Borbély Ernővel
a 0742-828-647-es telefonszámon.

Megfejtések

a január 15-i számból:

Ikrek:
Fátima

Skandi:
Marie Curie. Kémikus. Varsó.
Radioaktivitás. Polónium.
Rádium. Fizikai, kémiai
Nobel-díj

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Az Európai Bizottság nem tartja be a játékszabályokat

Mintha párhuzamos valóságban élnének

A Minority SafePack az utóbbi két évtized legfontosabb kisebbségvédelmi kezdeményezése. Rendelkezései az anyanyelvhasználat, a kultúra, a regionális támogatások és a média területére is kiterjednek. Az Erdélyből, az RMDSZ kezdeményezésére indult, a FUEN által koordinált európai polgári kezdeményezést 2017 áprilisa és 2018 áprilisa között több mint 1,3 millió uniós állampolgár támogatta aláírásával, és 11 országban lépte át a küszöböt.

Mózes Edith

A Vincze Loránt által koordinált sikeres európai aláírásgyűjtési kampányt követően 2019 decemberében 1.128.385 hitelesített aláírást nyújtottak be az új Európai Bizottságnak, majd miután pert nyertek az Európai Törvényszéken, a Parlament is megszavazta.

– A múlt évben az Európai Parlament elsöprő többséggel támogatta a Minority SafePack európai polgári kezdeményezést. Idén január 14-én az Európai Bizottság úgy döntött, nem indít jogalkotást a nemzeti kisebbségek védelmében. Ön azt nyilatkozta, hogy ezzel a döntéssel az EB hátat fordított az őshonos kisebbségeknek, az aláíró polgároknak, a nagy többséggel támogató határozatot elfogadó Európai Parlamentnek, több

támogató nemzeti kormányoknak és régióknak.

– Az Európai Parlament a háromnegyedes többséggel világos politikai támogatást mutatott az ügy iránt. Nem gyakran fordul elő itt, az Európai Parlamentben, hogy a különböző politikai frakciók többsége kiáll egy ügy mellett. Most gyakorlatilag ez történt. A Minority SafePack kezdeményezéséről azt lehet mondani, hogy minden politikai támogatás ott volt mögötte. De a Parlament mellett a német Bundestag is támogatta, a holland parlament és több régió is támogatta. Ezt jelezték is az Európai Bizottságnak. Még a döntéshozatal előtti néhány héten is nagyon sok levéllel, telefonhívással, lobbifelhívással próbálták nagyon sokan az Európai Bizottságot jobb belátásra bírni, és ennek ellenére fordított hátat ennek az ügynek a Bizottság; hátat fordított ötvenmillió embernek. Nem látjuk, hogy végül is mi volt az oka annak, hogy semmit nem léptek. Kilenc pont volt a javaslatok között, legalább néhányat ki lehetett volna választani, és ezekben pozitív döntést hozni, jogalkotásról dönteni.

– Egyszerűen csak visszadobták a kezdeményezést?

– Huszonkét oldalas választ kaptunk. Érdemes elolvasni, mert meredek dolgok vannak benne: például azt állítja az Európai Bizottság, hogy a kisebbségvédelem témakörében már mindent megtett az elmúlt években. Nagyon sok akciója,

fellépése volt, s ezt folytatni fogja ezután is. Mintha egy teljesen párhuzamos valóságban élnének. Mi, őshonos közösségek sohasem éreztünk ilyen irányú törődést az Európai Bizottság részéről. Az évek során soha nem volt ilyen nyilatkozata a Bizottságnak, amely az őshonos kisebbségekről szólt volna, és most van képe azt állítani, hogy már mindent megtett. Én magam személyesen több olyan kérdést tettem fel a Bizottságnak különböző ügyekben – pl. az úzvölgyi katonatemető, MOGYE, visszaszolgáltatások, anyanyelvhasználat, Iohannis tavalyi nyilatkozatai stb. –, amelyeket rendre visszautasított azzal, hogy nem az ő hatáskörébe tartoznak. Most meg azt állítja, hogy eddig is mindent megtett. Ezért mondom, hogy mintha párhuzamos valóságban élne, és cinikus, amit állít ebben a dokumentumban a Bizottság. Azzal érvel, hogy az uniónak van romastratégiája, de ez – kérdem én – mennyire jó az őshonos kisebbségeknek? Jó a románoknak, akiről szól: lakhatási, szociális, társadalmi kérdésekben, felzárkóztatásban. De ebben a stratégiában nincs szó az őshonos kisebbségekről. Hogy lehetett ezt érvként használni az őshonos kisebbségek esetében? Ez távol áll a valóságtól.

– Képviselő úr azt mondta, az Európai Bizottság ezzel a döntéssel hiteltelenné teszi az európai polgári kezdeményezés intézményét, az európai részvételi demokrácia egyet-

len eszközét, hiszen a jogalkotást már az ötödik sikeres kezdeményezés esetén utasítja el. Azt is mondta, hogy ez „nem a mi kudarcunk, hanem az Európai Bizottságé”.

– Így van, hiszen az európai szerződésekbe foglalt jogi eszköz a polgári kezdeményezések. Több mint kilencven különböző témában fogalmaztak meg a polgárok kezdeményezéseket, öt jutott el addig a szakaszig, hogy a Bizottság is véleményt mondott róluk, és mind az öt esetben elutasítás volt a válasz. Ez azt jelenti, hogy az Európai Bizottság gyakorlatilag elutasítja azt, hogy a polgárok véleményét figyelembe vegye. Itt demokráciadeficit esete áll fenn, és az Európai Bizottság az, amely nem tartja be a játékszabályokat. Nem fogadható el az, hogy az Európai Bizottság figyelmen kívül hagy egy, az uniós jogban jelen lévő jogi eszközt. Ez nem jogállamiság, nem jó kormányzás.

– A demokráciadeficitet említette. Ha az Európai Parlament a döntéshozó testület, a Bizottság a végrehajtó, akkor nem kellene végrehajtania azt, amit a Parlament háromnegyedes döntéssel megszavaz?

– Sajnos nem, mert az Európai Bizottság törvénykezdeményező és végrehajtó. Az Európai Parlament gyenge parlament egy nemzeti parlamenthez képest. Nagyon szűk hatásköre van saját hatáskörben törvényeket javasolni. Csak a Bizottság figyelmébe ajánlhat témákat, amelyeket a Bizottság vagy figyelembe vesz, vagy nem. Jelen esetben nem vette figyelembe, de ez politikai szempontból egy nagyon rossz üzenet, mert tényleg figyelmen kívül hagyja a Parlamentet. Ursula von der Leyen volt az a bizottsági elnök, aki azt mondta, ezután komolyan fogják venni az Európai Parlament részéről érkező megkereséseket, komolyan fogják venni a polgári kezdeményezéseket, viszont a valóságban ez nem így történt.

– Az EB döntését követően azt is nyilatkozta, új eszközökkel, új lendülettel keresik a megoldást: az őshonos kisebbségi nyelvek és kultúrák érvényesülését és védelmét. Mi lesz tehát a következő konkrét lépés ebben az ügyben?

– Néhány nap telt el csupán a döntés meghozatala óta, mi nem állunk elő egy olyan forgatókönyvvel, hogy mi lesz elutasítás esetén. Úgyhogy most alakítjuk ki az álláspontunkat, nézzük meg a rendelkezésünkre álló lehetősége-

ket. Jogi lehetőség, hogy semmisségi eljárást indítsunk a Bizottság döntése ellen, akkor az Európai Törvényszéknek kell döntenie, és adott esetben kötelezheti a Bizottságot, hogy ezt a határozatát alaposan fontolja meg, és módosítsa. Ez két-hároméves időszak, erről kell a kezdeményezőknél döntenünk a jogászaink javaslatai alapján. A másik lehetőség pedig a politikai, amit semmiképpen sem szeretnénk feladni, hiszen hatalmas érték az a sok-sok őshonos kisebbség, amely tagja a Minority SafePacknek, és amelynek a támogatását sikerült megszerezni Európában. Ez nem fog köddé foszlani, gyümölcsötetni kívánjuk, és ki kell találnunk azokat az új eszközöket, lehetőségeket, amelyekkel tovább tudunk lépni. Természetesen tájékoztatjuk majd erről a közvéleményt is, de egyelőre még nem dolgoztunk ki erre stratégiát. Folytatni fogjuk, nem adjuk fel, és arra kérem a polgárokat is, akik aláírták a Minority SafePack kezdeményezést, ne legyenek csalódottak, mert nem vesztett kárba a közös munka, a közös erőfeszítés, erre építeni fogunk a jövőben.

– A történetek tükrében milyen esélyt ad az SZNT nemzeti régiókról szóló kezdeményezésének?

– Azt gondolom, hogy lépésről lépésre kell haladni. A cél most az aláírássok összegyűjtése, még egy-két tagállamban össze kellene gyűjteni a minimális aláírásszámot, hitelesíteni kell őket, aztán le kell adni az Európai Bizottságnak, ott is jóvá kell hagyják, utána következik a megbeszélés az Európai Bizottsággal, majd a közmeghallgatás a Parlamentben. Tehát ezzel nyilván csak lépésről lépésre tudnak haladni. Nézzük meg előbb, hogy az aláírásgyűjtés sikeres lesz-e. Én bízom abban, hogy igen.

– Remélhető, hogy a Bizottság is megenyhül az őshonos kisebbségek irányában, és jobb belátásra tér?

– Nem tudom, van-e összefüggés a Bizottság hangulata és az aláírásgyűjtés között. Igazából a józan ész most is azt diktálta volna, hogy az Európai Bizottság gyakoroljon normális gesztust, és legalább két-három témában indítson el jogalkotást. Ám úgy határozott, hogy semmit sem lép, ezzel magára vonta nagyon sok ember, politikai szervezet rosszallását. Nem tudom, ez miért jó az Európai Bizottságnak, az uniós demokráciának.

Fotó: Facebook

A küzdelmet folytatni kell!

Az európai kisebbségek közösségi jogait bővíteni szándékozó Minority SafePack polgári kezdeményezés ügyében az Európai Bizottság politikai döntést hozott, és elutasította külön jogszabálytervezet megalkotását. Az uniós kormány továbbra is azt hangoztatja, hogy a kisebbségek ügyében – legyenek azok etnikai, nyelvi vagy éppen szexuális kisebbségek – megfelelő és hatékony a közösségi jog. A romániai magyar közösség tagjaiként mi, székelyek ezzel aligha érthetünk egyet.

A döntés kapcsán azonban – az általános és érthető felháborodáson, tiltakozáson, esetleges politikai és/vagy jogi lépések fontolgatásán és foganatosításán túl – érdemes néhány szempontot ismételt hangsúlyozni.

1. Bármilyen kedvezőtlen politikai döntés születne a brüsszeli vagy éppen a bukaresti kancelláriákban, nem tántoríthat el attól, hogy közösségi jogaink érdekében továbbra is megragadjunk minden lehetőséget. A Mi-

nority SafePack mostani kudarcát csupán egy előttünk ismételt felbukkanó akadály, amelynek további küzdelemre kell sarkallnia.

2. Bár az uniós polgári kezdeményezések intézménye egy újabb pofont kapott, az eszköz továbbra is alkalmas arra, hogy erősítse a részvételi demokráciát, az uniós polgárok beleszólását a döntéshozatalba. De csak akkor, ha ezzel az eszközzel megfelelő módon élni is tudunk.

3. Ismételt hangsúlyozzuk, hogy a Székely Nemzeti Tanács által a nemzeti régiók védelme érdekében indított polgári kezdeményezés nem része az általános európai kisebbségpolitikának, hiszen kizárólag azokra a nemzeti régiókra vonatkozik, ahol az illető nemzeti közösségek többséget alkotnak. A Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért című polgári kezdeményezés már a címében is egyértelműsíti, hogy az ennek nyomán

megalkotandó jogi keret az uniós kohéziós politikájának és nem kisebbségpolitikájának kíván része lenni. Önálló állammal nem rendelkező nemzetek, európai népek ügye a nemzeti régiók elismerése. Magában a polgári kezdeményezés szövegében is ez áll: „A nemzeti régiók többségi közösségei: népek. Következésképp a nemzeti régiók népek hazái, akárcsak Európa országai, és ennek megfelelően kell kezelni őket.” Ezért is hangsúlyoztuk közösen, hogy a két, Erdélyből indított polgári kezdeményezés nem fűdi, hanem kiegészíti egymást.

4. A történetek miatt is most hangsúlyosan arra kell törekednünk, hogy február 7-ig a nemzeti régiók egyenlőségéért indított polgári kezdeményezés teljesítse a szükséges feltételeket, a több mint egymillió elektronikus aláírás mellett az uniós hét országból is összegyűljön a feltételként szabott kvóta. Ehhez már csupán egy uniós államban szük-

séges teljesíteni a minimális aláírásszámot. Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy minél több uniós polgár támogatja aláírásával a kezdeményezést, annál nehezebb lesz az Európai Bizottság számára politikai kifogásokat találni a jogszabálytervezet megalkotása kapcsán. A nemzeti régiók ügyében tehát kettőzött energiával kell az aláírássokat gyűjteni, nemcsak azokból az országokból, ahol teljesíteni kell és lehet az alsó küszöböt, de onnan is, ahol az már teljesült. Kiemelten olyan országokban, ahol a támogatók száma alig lépi át a küszöböt, hiszen a hatóságok hitelesítés után is meg kell lennie a minimális aláírásszámnak. De folytatni kell a többi államban is, hiszen a közvetlen demokrácia lényege éppen az, hogy a kezdeményezés legitimitása a támogatók számával növekszik.

Izsák Balázs,
a Székely Nemzeti Tanács elnöke

A Kisebbségi Jogvédő Intézet pályázati felhívása tanulmány írására

A Kisebbségi Jogvédő Intézet tanulmánypályázatot hirdet külhoni és magyarországi egyetemi hallgatóknak (jogász, politológus, más társadalomtudományi szak), fiatal jogászoknak és kisebbségvédelemmel foglalkozó pályakezdő külhoni fiataloknak az alábbiak szerint.

1. A Kisebbségi Jogvédő Intézet e pályázat kiírásával ösztönzi a kezdő jogászok, valamint a kisebbségvédelem területén tevékenykedő pályakezdő külhoni fiatalok kisebbségvédelemben történő elméleti elmélyedését.

2. A pályázat célja, hogy a külhoni tanuló egyetemista, valamint pályakezdő fiatalok újabb ismereteket szerezzenek a kisebbségvédelem terén, és bővítsék ezen területen megszerzett tudásukat.

3. A pályázatra vonatkozó *tartalmi és formai követelmények* a következők:

Tartalom: Pályázni elsősorban a külhoni magyarsággal, valamint Európa hagyományos nemzeti közösségeivel kapcsolatos jogi, illetve társadalomtudományi elemzéssel lehet. Az írásnak meg kell felelnie a tudományos tanulmányoktól elvárható érvelő okfejtésnek, tartalmaznia kell módszertani bevezetőt, a kutatás eredményeinek tárgyalását és összegzését.

Formai követelmények: Kérjük, hogy a kéziratot a mellékelt Szerzői útmutató előírásainak megfelelően küldjék el. Az útmutatót az egyszerűség kedvéért egy sablonban közöljük, mely eleve tartalmaz minden olyan formai beállítást, amit megkövetel folyóiratunk. Ennek megfelelően kérjük szerzőinket, hogy közvetlenül ebbe a sablonba írják meg tanulmányaikat magyar vagy angol nyelven.

Terjedeleme: minimum 25.000, maximum 45.000 leütés (szóközökkel). Ennél rövidebb tanulmányokat nem, hosszabbakat pedig csak indokolt esetben fogadunk el. Az idei évben az alábbi súlyponti témák feldolgozását ajánljuk az érdeklődők figyelmébe:

Aktuális témák

* Kisebbségi megmaradás a geopolitikai realitások tükrében Közép- és Kelet-Európában

* A koronavírus-járvány hatása a kisebbségi jogok tiszteletben tartására

* Változó viszonyok az Európai Unió és az őshonos nemzeti közösségek viszonyában?

* Pártok és civilek a kisebbségi jogvédelemben: Jó és rossz gyakorlatok a Kárpát-medencén kívül és ezek tanulságai a határon túli magyar érdekvédelemre nézve

* A fenntartható fejlődési célok emberi jogi dimenziója, különös tekintettel az őshonos nemzeti kisebbségekre

* Az Európai Unió nyelvi és kulturális sokszínűségének fenntarthatósága

* Milyen hatással van a migrációs válság a hagyományos nemzeti közösségek érdekvédelemre való képességére?

* Nemzetállamok reneszánsza az újjáformálódó Európában? Új kihívások a kisebbségi érdekvédelemre nézve

* Nemzetbiztonság vs. jogbiztonság: politikai foglyok az Európai Unió tagállamaiban, Katalóniától Székelyföldre

* A kettős állampolgárság problematikája, különös tekintettel a szlovákiai, illetve ukrán szabályozásokra

* Az etnikai alapú politizálás jövője a Kárpát-medencében, különös tekintettel a többségi pártokra leadott kisebbségi szavazatok jelenségére, valamint a többségi pártokban feltűnő kisebbségi képviselőkre

* Kisebbségi szolidaritás Európában, avagy mennyire mobilizálhatók az egyes közösségek az uniós szintű kisebbségvédelmi törekvések támogatására?

* Kisebbségi jogérvényesítés lehetőségei az uniós csatlakozási tárgyalások során

Kisebbségi nyelvhasználat

* Nyelvhasználati jogok a kisebbségi médiában

* Nyelvhasználati jogok az állami és önkormányzati hivatalokban

* Nyelvhasználati jogok a bírósági eljárásokban

* Kisebbségi szórványközösségek nyelvi revitalizációja

* Iskolai szegregáció, nyelvi diszkrimináció és a magyar nyelviség fenntartásának aktuális problémái

* Két tannyelvű oktatás: az asszimiláció előszobája vagy a nemzeti kisebbségek sikeres társadalmi integrációjának eszköze?

* Anyanyelvi oktatáshoz való jog az európai államok gyakorlatában, valamint a nemzetközi dokumentumokban

* Kettős kisebbségben: a magyar ajkú romák helyzete a szomszédos országokban, különös tekintettel az anyanyelvhasználatra

Kisebbségvédelem a nemzetközi szervezetek előtt

* A kisebbségi jogérvényesítés diplomáciai és lobbilehetőségei a nemzetközi szervezetek viszonylatában

* Kisebbségvédelem a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróság esetjogában

* Kisebbségvédelem az Európai Unió Bíróságának esetjogában

* Az Európai Ombudsman és a kisebbségvédelem

* Kisebbségi ügyek az Európai Parlament szakbizottságai előtt

* Az EBESZ-ajánlások kisebbségvédelmi dimenziói

* A nemzeti kisebbségek védelmének megjelenése az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének tevékenységében

A kisebbségvédelem gazdasági dimenziója

* Infrastruktúrafejlesztés mint a nemzeti kisebbségekkel szembeni sajátos diszkriminációs eszköz

* Decentralizáció és gazdaságfejlesztés: autonómia-koncepciók gazdasági vonatkozásai, és megvalósulásuk gazdasági hatásai

* A XX. században elkobzott kisebbségi tulajdonú föld- és ingatlanvagyon megoldatlan kérdései

4. A pályázat *beküldésének* módja:

A pályázatokat doc vagy docx formátumban, elektronikus levélben kérjük benyújtani a jogvedo.intezet@kji.hu címre.

5. Mással már megjelent pályamunkákat, valamint diplomamunkákat nem fogadunk el.

6. Fenntartjuk a jogot, hogy az esetleges visszaélések kizárása céljából a beérkezett pályamunkákat plágiumkeresővel vizsgáljuk át.

8. A pályázat *benyújtásának határideje:* 2021. április 15., 17:00 óráig. A határidő után beérkező pályamunkákat nem áll módunkban kiértékelni.

9. A beérkezett pályázatok díjazásáról a Kisebbségi Jogvédő Alapítvány Kuratóriumának tagjai 2021. április 15-e után 14 napon belül hozzák meg döntésüket, a pályamunkákban feldolgozott témák újszerűsége és tudományos hozzáadott értéke alapján.

10. A legjobban sikerült pályázatokat a Kisebbségi Jogvédő Intézet – a pályázó nyilatkozatától függően – az intézet honlapján nyilvánosan hozzáférhetővé teheti, valamint megjelentetheti az intézet kiadványaiban. Ebben az esetben fenntartja a jogot a kéziratok nyelvi-stilárius javítására, a szerkezeti elemek egységesítésére, illetve a tipográfia kialakítására. A módosításokat minden esetben egyeztetjük a szerzővel.

11. A nyertes pályázókkal a Kisebbségi Jogvédő Intézet szerződést köt az elkészített pályamű díjazása céljából.

12. A díjazás mértéke:

I. helyezés: 110.000 HUF

II. helyezés: 90.000 HUF

III. helyezés: 70.000 HUF.

A kuratórium tagjai különdíjat vagy különdíjakat is megállapíthatnak.

13. A díjazottak az elismerő oklevelet átvehetik ünnepélyes keretek között is a Kisebbségi Jogvédő Intézet által 2021 nyarán szervezett nyári egyetemeken, amennyiben az aktuális járványügyi előírások lehetővé teszik annak személyes részvételen alapuló megszerzését.

Kérjük, hogy a pályázat benyújtása előtt olvassa el a Kisebbségi Jogvédő Intézet adatvédelmi tájékoztatóját, mely a következő oldalon érhető el: <https://www.kji.hu/adatvedelem/>. A pályázat benyújtásával a pályázó elismeri, hogy az esetlegesen megadott adatait önkéntesen a fenti tájékoztatás ismeretében adta meg, melyeket a Kisebbségi Jogvédő Intézet adatkezelési szabályzatának megfelelően bizalmasan kezel.

Csöti György igazgató

Elismerte a Gazprom, hogy meghiúsulhat az Északi Áramlat-2 megépítése

Először ismerte el az orosz Gazprom gázipari vállalat, hogy meghiúsulhat az Oroszországból Németországba tartó Északi Áramlat-2 földgázvezeték építésének befejezése.

A Gazprom a holding által kibocsátott új kötvényekhez kiadott, a hírügynökségek által kedden ismertett memorandumban nem zárta ki, hogy a politikai helyzet hirtelen megváltozása esetén a projektet fel kell majd függeszteni vagy törölni kell.

„Az olyan nagy nemzetközi projektjeink megvalósításakor, mint amilyen a Török Áramlat vagy az Északi Áramlat-2, egyes régiókban olyan, a politikai helyzet változásával kapcsolatos kockázatokba ütközünk és ütközünk, amelyek az országok közötti feszültség növekedéséhez, valamint partnereink és a szabályozó szervek álláspontjának megváltozásához vezet a projekt különböző aspektusaival kapcsolatban. Egyes esetben ezek a változások odáig vezethetnek, hogy a projekt megvalósítása lehetetlenné vagy célszerűtlenné válik, vagyis a projekt leállításához vagy megszüntetéséhez” – áll a cég közleményében. A Gazprom mindemellett arra számít, hogy a csővezetékét észszerű időn belül üzembe helyezik. A memorandum szerint az Északi Áramlat-2 2021-ben a holding egyik prioritást élvező projektje marad.

Dmitrij Peszkov, a Kreml szóvivője kedden azt hangoztatta, hogy az Északi Áramlat-2-re az Egyesült Államok a nemzetközi jog szempontjából törvénytelen eszközökkel gyakorol durva és folyamatos nyomást. Moszkva szerint az Egyesült Államok a konkurenciaharcban nem piaci eszközökkel kíván piacot szerezni saját, az orosz vezetékes gáznál drágább cseppfolyósított földgáza (LNG) számára.

Korábban Jelena Burmisztrova, a Gazprom Ekszport vezetője szintén arról beszélt, hogy a gázipari beruházásokra politikai nyomás nehezedik, különösen az Európai Unióban.

A 94 százalékosan már elkészült Északi Áramlat-2 egy 9,5 milliárd eurós orosz-európai projekt, amellyel két új, összesen évi 55 milliárd köbméter – a már meglévő vezetékpárral azonos – szállítási kapacitású vezetékkel bővíti a Balti-tenger fenekén húzódó Északi Áramlat földgázvezeték. Nyomvonal az oroszországi Viborgtól a németországi Greifswaldig tart, hosszúsága mintegy 1200 kilométer.

Az új földgázvezeték befejezéséhez még 150 kilométer hosszúságban kell lerakni csöveket, mindkét vezetékcsőből 75-75 kilométer hiányzik még. A 150 kilométerből mintegy 120 kilométer dániai felségvizeken keresztül húzódik, 30 pedig a németben.

Az Oroszországot Németországgal összekötő földgázvezeték építése még 2019-ben akadt el, azért, mert az amerikai szankciók miatt az All-seas svájci cég beszüntette a csőfektetést a dániai Bornholm szigetnél. Alekszej Miller, a Gazprom vezérigazgatója akkor bejelentette, hogy a többségében állami tulajdonú orosz gázipari vállalat önerőből fogja befejezni a vezeték építését. (MTI)

MISSISSIPPI SZÖNYEGMOSÓ

**Szőnyegmosás, -szárítás professzionális módon.
Rögzített padlószőnyeg mosása helyszíni kiszállással.
Kanapé-, ülgarnitúra-tisztítás.**

Rendelésért és egyéb információkért hívja bizalommal a 0799-998-899-es telefonszámot. (sz.-l)

Idős- és beteggondozást vállalunk!

Web: idos-beteggondozas.simplesite.com

Telefon: 0756-680-226. (sz.-l)

A Mureş Insolvency SPRL – Marosvásárhely, Gen. Avramescu 4. szám, Maros megye – a Sisa Exim Kft. cégfelszámolója nyilvános árverést szervez a Sisa Exim Kft. – Marosvásárhely, Dózsa György utca 15. szám – következő javainak értékesítésére:

földszinti műhelyépület/garázs, raktározási felület egy egyemeletes ipari épületben, 67,50 négyzetméter felület, 1/8 rész az ipari épület földszintjéből. Kikiáltási ár 68.900 lej.

Az árverés január 29-én 13 órakor lesz a cégfelszámoló Marosvásárhely, G-ral Avramescu utca 4. szám alatti székhelyén, és péntekenként ugyanazon helyszínen és időpontban megismétlik, az ingatlan értékesítéséig.

Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és/vagy jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a feladatfüzetet, és garanciaként kifizetik a kikiáltási ár 10%-át, valamint a részvételi díjat az árverést megelőző napon 13 óráig.

Bővebb felvilágosítás a 0265-269-700-as, 0265-261-019-es és a 0745-146-096-os telefonszámon.

A B&B Insolvency Solutions IPURL – Csíkszereda, Márton Áron utca 18., Hargita megye –, a csödbe ment Ioana Carton Impex Kft. cégfelszámolója, nyilvános árverést szervez az adós cég ipari ingatlanjainak egyben történő eladására: termelőműhely, irodák, két lakás, fészerek és betonozott platform 4567 négyzetméteres belterületen, Szászrégen ipari zónájában, a Ierbuşului–Herbus utca 38–38A szám alatt, Maros megyében. A javak együttes kikiáltási ára: 584.202,84 lej.

Ugyanakkor eladóknak az alábbi ingóságok is:

– légszűrő, kikiáltási ár 3.360 lej

– ALM 100 szárító, kikiáltási ár 1.080 lej

– dobozkötő gép, kikiáltási ár 162 lej

– dobozkötő gép, kikiáltási ár 792 lej

– Volkswagen Golf IV, kikiáltási ár 1.800 lej

– Ming Wei SAG/3 dobozkészítő gép, kikiáltási ár 714 lej.

Az árak nem tartalmazzák a héat.

Az árverésre a cégfelszámoló székhelyén kerül sor január 29-én 13 órakor, és megismétlődik a javak eladásáig minden pénteken, ugyanabban az órában.

Az árverésen azok a magán- és jogi személyek vehetnek részt, akik/amelyek kifizetik a kikiáltási ár 10%-át jelentő részvételi garanciát 24 órával az árverés kezdete előtt.

Bővebb felvilágosítás a 0366-100-551 és a 0748-836-713-as telefonszámon.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VÁSÁROLNÉK építkezéshez faanyagot, BCA téglát, betonvasat, csöveket. Tel. 0740-264-838. (p.-l)

ELADÓ héjatlan tökmag és tökmagliszt. Tel. 0747-480-255. (10332)

VESZÉK régi festményeket, képkereket, paraszttárgyakat, antik bútorokat stb. Tel. 0731-309-733. (9187-l)

ELADÓ 4-es váltókeke. Tel. 0745-404-666. (10449)

ELADÓ fejőstehén borjával. Tel. 0744-199-151. (10390-l)

ELADÓ lucerna Ákosfalván. Tel. 0743-761-147. (10427)

BÚZÁT vásárolunk. Tel. 0722-396-107. (10457)

BELTELEK eladó Kebeleében, 2700 m², 10 euró/m². Tel. 0757-162-015. (10471-l)

ELADÓK: szánkó, festmények, keretek, rádió, tévé, varrógép, ajtók, többféle bútor, lemezek, órák, csergeterítő, többféle nagy és kicsi redőny, 15 darab báránypár, sok baba, kerékpár, szőnyegek, kiságy fából, sok tűzifa, szép sarokkanapé, régiségek, sok egyéb minden olcsón. Csere is érdekel. Tel. 0265/242-342. (65202)

ELADÓ 100-120 kg-os disznó, 8 lej/kg. Tel. 0754-895-544, 0365/410-075. (10478-l)

ELEGÁNS, falra akasztható (13x38x64) gázkonvektor eladó. Tel. 0773-827-672. (10479-l)

VÁSÁROLNÉK jó minőségű írógépet magyar billentyűzettel. Tel: 0365-739-635. (-l)

LAKÁS

ELADÓ 2 szobás tömbházlakás, garázs és pince. Tel. 0754-323-475, 0365/442-134. (10411-l)

VESZÉK kisebb kertés házat a város területén (ingatlanközvetítő nélkül). Tel. 0740-028-897. (10472-l)

MINDENFÉLE

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalkozók: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (22451-l)

A NATALIART KFT. sírkeretek készítését vállalja gránitból, minőségi anyagból, garanciával. A kiállított termékek megtekinthetők Sáromberkén, a Fő út 341. sz. alatt. Tel. 0753-924-431. (10329)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyezettel, külföldre is, valamint törmelékiszállítás. Tel. 0749-543-104. (-l)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása. Tel. 0771-383-725. (9788)

NORBI, szeretnélek újra megtalálni téged, 1994-ben szilvesztereztünk együtt Szovátán. Emese. Tel. 0740-846-127. (10429-l)

SZÁLLÍTOK bármilyen típusú árut, vásárolok ócskavasat és más fölöslegessé vált dolgot. Tel. 0743-512-168. (10438)

BETEGGONDOZÁST vállalkozók. Tel. 0755-412-974. (10454-l)

MEGEMLEKÉZÉS

Elmúlnak így azt estjeim, nélkülöd, csillagom. Olyan sötét van nélkülöd, szemem ki sem nyitom.

Olyan nehéz így a szívem, hogy szinte földre ver; le-lehullok, de sóhajom utánad felelem.

Olyan csend van így nélkülöd, hogy szinte hallani, amit még utoljára akartál mondani.

(Váci Mihály)
(1924-1970)

Szívünk soha el nem múló fájdalommal emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, január 19-ére NYILAS FERENC halálának 2. évfordulóján.

Pihenésed legyen csendes, emléked áldott! A szívünkben hordozunk, amíg élünk. Feleséged, Júlia és fiad, Ferenc. Nyugodj békében! (10414)

Szomorú szívvel emlékezünk január 24-én a szeretett feleség, édesanya, nagymama, ORBÁN ROZÁLIA elmentére. Eltelt immár 13 nehéz év, hogy nincs mellettünk, de szép emléke örökre megmarad. Nyugodjon békében! Bánatos családja. (10445-l)

A halál olyan súlyos veszteség, hogy valójában sohasem lehet feldolgozni. Az emléke elhalványulhat a szeretett személynek, de a hiánya mindig marad. Kegyelettel emlékezünk a szentgericei id. SZÓCS JÓZSEF halála 12. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (sz.)

Fájó szívvel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, január 25-ére, PÉTERFI EMESE halálának 3. évfordulóján. Drága emléket szívünkben őrizzük. Szerettei: férje, József és leánya, Emese. (10467-l)

Fájó szívvel emlékezünk január 22-én PÁL ISTVÁNRA halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékeznek rá: édesanyja, testvérei, távoli és közeli rokonai, barátai. (-l)

ELHALÁLOZÁS

Megtört szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, após, testvér, vő, sógor, apatárs, rokon és jó szomszéd,

TAKÁCS ARTUR ATTILA életének 62. évében hirtelen elhunyt.

Temetése január 23-án, szombaton du. 1 órakor lesz a koronkai ravatalozóból a református temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Összetört szívű szerettei. (10474-l)

Fájó szívvel búcsúznunk szeretett, drága jó gyermekünkötől, a koronkai

TAKÁCS ARTUR ATTILÁTÓL aki január 20-án búcsú nélkül hirtelen eltávozott.

Temetése január 23-án du. 1 órakor lesz a koronkai ravatalozóból a református temetőben.

Bánatos szülei. (10474-l)

„...Az idők mérlegén annyit nyomunk, amennyi értéket önmagunkban, magatartásunkban, feladatunk teljesítésében felmutatunk.”

(Márton Áron)

Manapság egyre kevesebb a megszólítható, megbízható ember. Van, aki már végleg elköltözött a mennyei hazába. Ez történt a néhai BUSTYA PÉTER nyugalmazott némettanárral is, január 24-én immár harmadik éve.

Tanárként megtanultuk tőle, hogy milyen nagy erény a pontosság és a megbízhatóság.

Sokan tisztelték tudását, még többen merítették óráiból. Haladó gondolkodása miatt felmérte, hogy milyen fontos dolog a gyermekeknek egy idegen nyelvet jól megtanítani. Szigorral tette, és akiből lehetett, a maximumot hozta ki. Ezért nagyon sokunk emlékezetében él, és élni fog.

Terveink voltak. Tervezni óvatosabban szoktunk, álmodni viszont merészebben. Minden szertefoszlott, csak ez maradt, emlékezni rád halálad évfordulóján. Mindazok, akik ismerték, tisztelték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel.

Emléked legyen áldott!
Szeretteid. (10384-l)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, testvér, sógor, após, apatárs, jó barát, szomszéd,

SIMON-NYÁRÁDI JÓZSEF

71 évesen, 2021. január 20-án elhunyt.

Temetése január 23-án, szombaton 12 órakor lesz a marosugrai temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (sz-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett testvér, nagynéni, keresztanya, rokon, szomszéd, jó barát,

özv. ÁGNES ANNA szül. Bálint

életének 89. évében, hosszú szenvedés után, január 21-én csendesen megpihent.

Búcsúztatása január 23-án, szombaton déli 12 órakor lesz a marosvásárhelyi református temető cinterméből, római katolikus szertartás szerint. Ezt követően a búzásbesenyői temetőbe helyezük örök nyugalomra. Emlékét szívünkben őrizzük. Gyászoló szerettei. (-l)

RÉSZVÉTVILVÁNÍTÁS

Szomorúan búcsúznunk volt kollégánktól, MELLAU MELÁNIA szül. Duha, Dózsa György községi nyugalmazott körzeti főorvostól, a segítőkész, mindig jókedvű LÁMINKTÓL, aki több találkozózonk önzetlen szervezője volt. Emlékét megőrizzük. Részvételünk a családnak. Az 1956-ban végzett és marosvásárhelyi kollégák részéről dr. Boósy Ibolya. (-l)

Szomorúan búcsúznunk dr. PÁL GYÖRGY gyermeksebész kollégánktól, részvételünk a gyászoló családnak. Nyugodjon békében! A gyermekpoliklinika szakrendelő még életben lévő volt kollégái nevében dr. Boósy Ibolya. (-l)

Megrendülten értesültünk dr. MELLAU MELÁNIA körzeti főorvos haláláról. Őszinte részvételünket és együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családnak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A Mánya család. (10480-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, testvér és rokon, a marosvásárhelyi születésű

SIPOS ILONA szül. Józsa

2021. január 21-én, életének 76. évében szeretett szíve megszünt dobogni.

Temetése január 23-án, szombaton 13 órától lesz a marosvásárhelyi református temetőben, református szertartás szerint.

Nyugodjon békében!
A gyászoló család. (-l)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönjük mindenkinek, aki személyesen vagy gondolatban velünk volt szerettünk, MOSZKOVITS ARANKA temetésén. Az emléket felidéz, együttérző szép szavak, virágok enyhítettek fájdalmunkon.

Kiemelt köszönet dr. Szabó Zoltánnak, dr. Vajda Ibolyának, Gagyai Tündének és az urológiai kórház orvosainak, személyzetének a betegségében nyújtott segítségért. A gyászoló család. (sz-l)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (sz.-l)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (sz.-l)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (65326-l)

TEHERSZÁLLÍTÁST VÁLLALOK 1,5 tonnáig. Tel. 0748-580-389. (p.-l)

ALKALMAZUNK AUTÓBÁDOGOST, AUTÓFESTŐT és SEGÉDMUNKÁST. Tel. 0745-832-391. (22399-l)

A THEREZIA TEJGYÁR eladási osztályára VEZETŐ MUNKATÁRSAT alkalmaz. Önéletrajzát, kérjük, juttassa el a therezia@therezia.ro e-mail-címre. Érdeklődni lehet a 0749-228-435-ös telefonszámon. (65329-l)

FÉMMEGMUNKÁLÓ CÉG LAKATOSOKAT és SEGÉDMUNKÁSOKAT alkalmaz. Versenyképes fizetés, szállítás, étkezési jegyek biztosítva. Tel. 0744-394-486. (10460-l)

TERMOPÁN AJTÓK, ABLAKOK, javítása, rolók, szunyogháló készítése, szerelése. Tel. 0771-383-725. (10461-l)

A SAPIENTIA EMTE MAROSVÁSÁRHELYI KARA pályázatot hirdet ÓRAADÓI állásokra a 2020/2021-es egyetemi év II. félévében. Bővebb információk az ms.sapientia.ro honlapon olvashatók. (sz-l)

creativity Online Iskola

Programidő: 7:45-12:45
Korcsoport: 6-12 éves gyerekek

Árak:
1 hónap: 500 lej
1 hét: 175 lej
1 nap: 40 lej

Helyszín:
Creativity Személyiségfejlesztő Központ Gyerekeknek
Marosvásárhely, Márton Áron u. 9. sz.

Az ár tartalmazza a szakszerű felügyeletet, az online oktatásba való bekapcsolódás támogatását, szünetekben szervezett tevékenységeket és a szabad játék felügyeletét.

További információk és jelentkezés: 0740-64-75-75

A LOCATIV RT.

– Marosvásárhely, Bartók Béla utca 2/A –

nyilvános versenytárgyaláson bérbe adja Marosvásárhelyen az alábbi, nem lakás rendeltetésű helyiségeket:

1848. út, aluljáró, 123,76 négyzetméter, közétkeztetésre, szerencsejátékokra, sportfogadásra
- Győzelem téri aluljáró, 8-as helyiség, 70,78 négyzetméter, nemélelmiszer-kereskedelemre, szolgáltatásra
- Győzelem téri aluljáró, 9-es helyiség, 158,07 négyzetméter, nemélelmiszer-kereskedelemre, szolgáltatásra
- Győzelem téri aluljáró, 10/1-es helyiség, 93,44 négyzetméter, nemélelmiszer-kereskedelemre, szolgáltatásra
- Győzelem téri aluljáró, 11-es helyiség, 56,56 négyzetméter, nemélelmiszer-kereskedelemre, szolgáltatásra
- Győzelem téri aluljáró, 15-ös helyiség, 23,39 négyzetméter, nemélelmiszer-kereskedelemre, szolgáltatásra
- Dózsa György utca 16. szám, 25,10 négyzetméter, szolgáltatásra
- Forradalom u. 3., 87,95 négyzetméter, szolgáltatásra, irodának
- Bolyai utca 1., V. alagsori helyiség, 41,12 négyzetméter, szolgáltatásra, irodának, raktárnak
- Horea u. 1., 52,14 négyzetméter, szolgáltatásra, irodának

A versenytárgyalásra 2021. február 4-én 10 órától kerül sor a dokumentáció alapján, amelyet a Locativ Rt. székhelyén, a Bartók Béla utca 2A szám alatt, a 7-es irodában lehet megvásárolni (ára 100 lej) január 19-étől, naponta 8–12 óra között. Feliratkozni és az iratokat benyújtani február 3-án 12 óráig lehet.

A versenytárgyaláson azok vehetnek részt, akik a határidőig benyújtják a részvételi dossziéjukat és licitálnak.

Bővebb felvilágosítás naponta a székhelyen és a 0265/260-375 (25-ös mellék) telefonszámon vagy a www.locativmures.ro honlapon.

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

atlasfm

TG. MUREȘ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

106.4 FM

© /AtlasFmMures

A CLINI-LAB

szereződésekért felelős munkatársat keres.

Feladatok:

- Szerződések megírása és a szerződésekkel kapcsolatos ügyintézés, levelezés lebonyolítása
- Részletfizetések követése
- Havi jelentések összeállítása

Elvárások:

- Szakirányú felsőfokú végzettség (lehetőleg jogi, közgazdasági egyetem)
- Hasonló munkakörben szerzett minimum egyéves munkatapasztalat
- A román és angol nyelv alapos ismerete
- Jó kapcsolatteremtő és kommunikációs készség
- Kiváló munkatervezési és szervezési készség, jó időbeosztás

Ajánlatunk:

- Stabil munkahely
- Jó munkaközösség
- Kellemes munkakörnyezet
- Teljesítményarányos bérezés

Jelentkezni a hr@clinilab.ro e-mail-címre küldött önéletrajzzal lehet.

A munkáltatóról információ a www.clinilab.ro oldalon található.

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7–11 óra között várjuk önöket.

SC Dürkopp Adler SRL,
Maroszentgyörgy
str. Agricultorilor nr. 12.

munkatársat keres tervezőmérnöki állás betöltésére

Amit kérünk:

- Felsőfokú technikai szakirányú végzettség,
- Jó számítógép-kezelői ismeretek,
- CATIA V5 (AUTOCAD + SOLIDWORKS) ismerete,
- Mechanikai tervezés terén szerzett tapasztalat előnyt jelent,
- Középfokú német- vagy angolnyelv-tudás.

Amit ajánlunk:

- Biztos, hosszú távú munka,
- Vonzó fizetés (egyéni értékelés alapján),
- Ingyenes szállítás, étkezési jegyek,
- Stimuláló multinacionális munkahelyi légkör.

Önéletrajzot és kísérőlevelet a cég székhelyén vagy e-mailben: office@duerkopp-adler.ro, personal@duerkopp-adler.ro várunk. További információk a 0265-208-307-es telefonon.